

Utvecklingsplan

Idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer

Dokumenttyp: Utvecklingsplan/anläggningsstrategi
Antaget av: Kultur- och fritidsnämnden
Senast reviderat: 2023-04-20
Giltighetstid: Gäller tills vidare

Linköping

Diarienummer: KOF 2023-45
Dokumentansvarig: Idrottsutvecklingschef
Adresserat till: Kultur- och fritidsnämnden
Tidpunkt för aktualitetsprövning: Våren 2024
Relaterade styrdokument: Aktiv hela livet
Sökord: Idrottsanläggningar, aktivitetsmiljöer, utvecklingsplan

Innehåll

Sammanfattning	4
Idrottshallar.....	4
Anläggningar på gräs och konstgräs	5
Anläggningar på is	5
Anläggningar i skog, mark, luft och vatten	5
Specialanläggningar.....	6
1. Inledning	7
2. Omvärldsspaning	9
2.1 Idrotten förändras.....	10
2.2 Aktiv hela livet	12
2.3 Egenorganiserad idrott.....	13
2.4 Linköpings demografi 2023-2032.....	14
2.5 Plats för idrott och fysisk aktivitet.....	15
2.6 Strategiskt planarbete för fysisk aktivitet.....	17
2.7 WHO:s handlingsplan för fysisk aktivitet.....	18
2.8 Rörelsefaktor som ett strategiskt verktyg.....	18
2.9 "Investeringar" för fysisk aktivitet	20
2.10 Stadsplanering för barnens bästa	23
3. Idrottshallar	24
3.1 Utvecklingsidé	26
3.2 Demografiska förutsättningar utifrån barn- och elevprognoser.....	31
4. Anläggningar på gräs och konstgräs	32
4.1 Nuläge	33
4.2 Utvecklingsidé	34
5. Anläggningar på is	38
5.1 Nuläge	39
5.2 Utvecklingsidé	39
6. Anläggningar i skog, mark, luft och vatten	43
6.1 Nuläge	45
6.2 Utvecklingsidé	50
7. Specialanläggningar	57
7.1 Nuläge.....	58
7.2 Utvecklingsidé	60
7.3 Racketsporter – utvecklingsidé	64
7.4 Övriga idrotter – utvecklingsidé.....	67
8. Uppföljning	69
9. Källor och tips för vidare läsning	70

Sammanfattning

Vi rör på oss för lite och vi sitter stilla alldeles för mycket. Barn- och ungdomars fysiska aktivitet minskar. Exempelvis når endast en av tio flickor och två av tio pojkar i gymnasieåldern de nationella rekommendationerna om fysisk aktivitet. För att kunna vara fysiskt aktiv och för att få fler i rörelse måste det finnas platser att vara på.

Idrottsanläggningar och andra typer av aktivitetsmiljöer är en nödvändig förutsättning för idrott och fysisk aktivitet i såväl organiserad som icke-organiserad form. Förekomsten av ett rikt och tillgängligt utbud av idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer främjar fysisk aktivitet hos människor, och därmed även folkhälsan. Det finns ett starkt samband mellan närhet, tillgång och tillgänglighet till idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer och människors idrotts- och motionsvanor. Sambandet gäller för såväl vuxna som ungdomar och barn. Ju fler anläggningar och aktivitetsmiljöer desto mer fysisk aktivitet hos invånarna.

Därför är det viktigt att värna om och möjliggöra en aktiv fritid och god hälsa i en tid då den pågående förtätningen sätter press på de offentliga rummen och resurserna. Det finns ett behov av att skapa en långsiktig och strategisk planering som inkluderar idrott och rekreation som centrala delar av stadsplaneringen.

Linköpings kommun har under de senaste åren uppfört ett antal idrottsanläggningar inom ramen för den beslutade anläggningsstrategin. Trots satsningarna kvarstår behov av ytterligare idrottshallar och konstgräsplaner samt specialanläggningar för bland annat gymnastik och issporter. Linköpings kommun behöver också utveckla anläggningar och aktivitetsmiljöer för de aktiviteter som sker i mer egenorganiserade former.

Utvecklingsplanen beskriver nuläge och ger förslag på utvecklingsidéer inom följande anläggningskategorier:

- Idrottshallar
- Anläggningar på gräs och konstgräs
- Anläggningar på is
- Anläggningar i skog, mark, luft och vatten
- Specialanläggningar

Idrottshallar

Utifrån nuvarande behov och Linköpings demografiska utveckling, presenterar utvecklingsplanen förslag på tio alternativa placeringar för sammanlagt 13-15 fullstora hallar:

- Djurgården
- Lingham
- Vasahallen (2 hallar)
- Multiarena (3-5 hallar)
- Tornhagen

- Övre Vasastaden
- Ljungsbro
- Ekängen
- Nya Kungsbergsskolan
- Södra stadsdelarna

Anläggningar på gräs och konstgräs

I Linköpings kommun finns 13 konstgräsplaner (inklusive de två nya konstgräsplaner som planeras att anläggas under 2023), varav fyra konstgräsplaner som är föreningsägda. Utvecklingsplanen föreslår ytterligare fyra konstgräsplaner i Sturefors, Vikingstad, Djurgården/T1 och Malmslätt. Utvecklingsplanen föreslår också en ny naturgräsplan i Ekängen.

Anläggningar på is

I Linköpings kommun finns tre ishallar som kan nyttjas året runt. Under vinterhalvåret ökar isytan i och med kommunens konstfrusna utomhusanläggningar på Stångebro, Ljungsbro och Campus Valla (isovalen).

Det finns idag stora behov av fler istider för både ishockeyn, konståkning, skolors idrottsprofilutbildningar och för allmänhetens åkning.

Utvecklingsplanen föreslår en ny ishall med lokalisering i Stångebro. Ishallen föreslås att anpassas för konståkning och att ishallen byggs utifrån de riktlinjer som Svenska Konståkningsförbundet tagit fram. En ny ishall där konståkningens verksamhet och allmänhetens åkning har företräde skulle innebära att många tider frigörs i kommunens övriga ishallar till förmån för ishockeyn. En anpassad ishall skapar också möjligheter för personer med funktionsnedsättning att kunna bedriva verksamhet på is.

Stångebro/Kallerstad kommer i en framtid att exploateras till förmån för bland annat bostäder, kommersiella lokaler och offentlig service. Nuvarande bandyplan kommer därmed att behöva omlokaliseras till en annan plats. Utvecklingsplanen föreslår en ny bandyanläggning i Vidingsjö (i anslutning till Smedstad ridsportcenter) som i översiktsplan för staden Linköping är utpekad som ett område för idrott och rekreation. En ny inomhusanläggning för bandy är nödvändigt för att bandyn på sikt ska kunna utvecklas. I anslutning till en ny bandyanläggning skulle också en hall för curling kunna anläggas då det finns driftsfördelar att ha dessa två anläggningar i anslutning till varandra.

Anläggningar i skog, mark, luft och vatten

Den egenorganiserade idrotten växer och det är framförallt aktivitetsmiljöer för promenader, löpning, styrketräning och cykel som efterfrågas. I utvecklingsplanen föreslås ett antal utvecklingsidéer för att skapa bättre, tryggare och mer tillgängliga aktivitetsmiljöer och anläggningar för den egenorganiserade idrotten. Bland annat föreslås utvecklingsinsatser i Ryd motionscentrum och en ny aktivitetsmiljö i Ryd Sportcenter. Vidare föreslår utvecklingsplanen utveckling och upprustning av befintliga motionsspår och utegym samt utvecklande av nya urbana motionsspår och aktivitetsstråk.

Ett antal geografiska platser i Linköping föreslås utvecklas till knutpunkter för fysisk aktivitet. Detta skapar förutsättningar för människor att vara fysiskt aktiva i sitt närområde.

Specialanläggningar

Gymnastik är en idrott som i stor utsträckning attraherar flickor och kvinnor. Att skapa bra förutsättningar för gymnastiken är således en satsning på flickors idrottande och en mer jämställd idrott och helt i linje med kommunens idrottspolitiska program Aktiv hela livet där just jämställdhet är ett centralt område.

Anläggningssituationen för gymnastiken i Linköping är ansträngd. Utvecklingsplanen presenterar utvecklingsidéer för gymnastiken, både på kort och lång sikt.

En av de två idrottshallarna i Vasahallen, som står klar under våren 2024, kommer att anpassas för trupp gymnastik med bland annat upphissbara tumblinggolv, nedsänkta trampoliner och hoppgropar. I denna hall kommer gymnastikföreningar att ha företräde framför andra idrotter. På lite längre sikt finns det anledning att utreda möjligheten att erbjuda en samlad anläggning för Linköpings gymnastikföreningar där föreningarna kan bedriva de olika gymnastikgrenarna i en och samma anläggning – ett center för gymnastik.

Flera av Linköpings racketsporter saknar bra förutsättningar för att bedriva sin idrott. Flera av föreningarna bedriver idag sin verksamhet i undermåliga anläggningar som inte är anpassade för racketsport.

Utvecklingsplanen föreslår en samlad anläggning för Linköpings olika racketsporter för att skapa bra och verksamhetsanpassade lokaler för varje specifik racketsport.

Utvecklingsplanen sammanfattas i nedanstående bild:

1. Inledning

I Linköping kommuns idrottspolitiska program Aktiv hela livet är *Mötesplatser för fysisk aktivitet* ett av fem utpekade fokusområden.

Som en del av implementeringen av det idrottspolitiska programmet beslutade Linköpings kommun 2018 att anta en anläggningsstrategi för nya anläggningar och aktivitetsmiljöer för att tillfredsställa både nuvarande och framtida behov av mötesplatser för idrott och fysisk aktivitet. Inom ramen för anläggningsstrategin har Linköpings kommun bland annat uppfört/genomfört:

- Tre fullstora hallar (Brokind, Sturefors och Vikingstad) samt ombyggnation av Wahlbeckshallen (Ryd) med ytterligare två fullstora planer inomhus.
- Fyra konstgräsplaner (Ekängen, Skäggetorp, Ljungsbro och Linköping Airdome)
- Två mindre konstgräsplaner i Linghem och Tallboda.
- En ny simhall som blir en av Sveriges mest kompletta anläggningar för simsport.
- Servicebyggnad i Ekängen med bland annat omklädningsrum, kansli, kiosk och förråd.
- Konstgräsbyten i Ekholmen och Kallerstad
- Upprustning av befintliga anläggningar.
- Beviljande av bidrag till föreningar som möjliggjort investeringar i bland annat motionsspår och snöanläggningar.

För att så många som möjligt ska kunna vara fysiskt aktiva genom hela livet krävs det platser att vara på. Tillgång, tillgänglighet och närhet till olika anläggningar och aktivitetsmiljöer är av stor betydelse för att människor ska vara fysiskt aktiva.

Linköpings befolkning växer kontinuerligt vilket skapar konkurrens om mark för idrott, motion och rekreation. Därför är det viktigt att ytor för rekreation och fysisk aktivitet får utrymme i stadsutvecklingen. Linköpings kommun ska ligga i framkant när det gäller flexibla och funktionella anläggningar och aktivitetsmiljöer. Med hållbara, tillgängliga, jämställda och trygga anläggningar och aktivitetsmiljöer kommer fler att bli fysiskt aktiva.

Denna utvecklingsplan för idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer är tänkt som en utgångspunkt för planering och prioritering vid byggnation av idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer i Linköping. Ett växande Linköping innebär att efterfrågan på idrottsanläggningar och ytor för fysisk aktivitet kommer att öka ytterligare till följd av förväntad befolkningsökning. Behovet av anläggningar är redan idag större än utbudet vilket innebär att det behöver tillkomma nya anläggningar och aktivitetsmiljöer i såväl befintliga områden som i delar av staden där mer omfattande stadsutveckling pågår eller planeras.

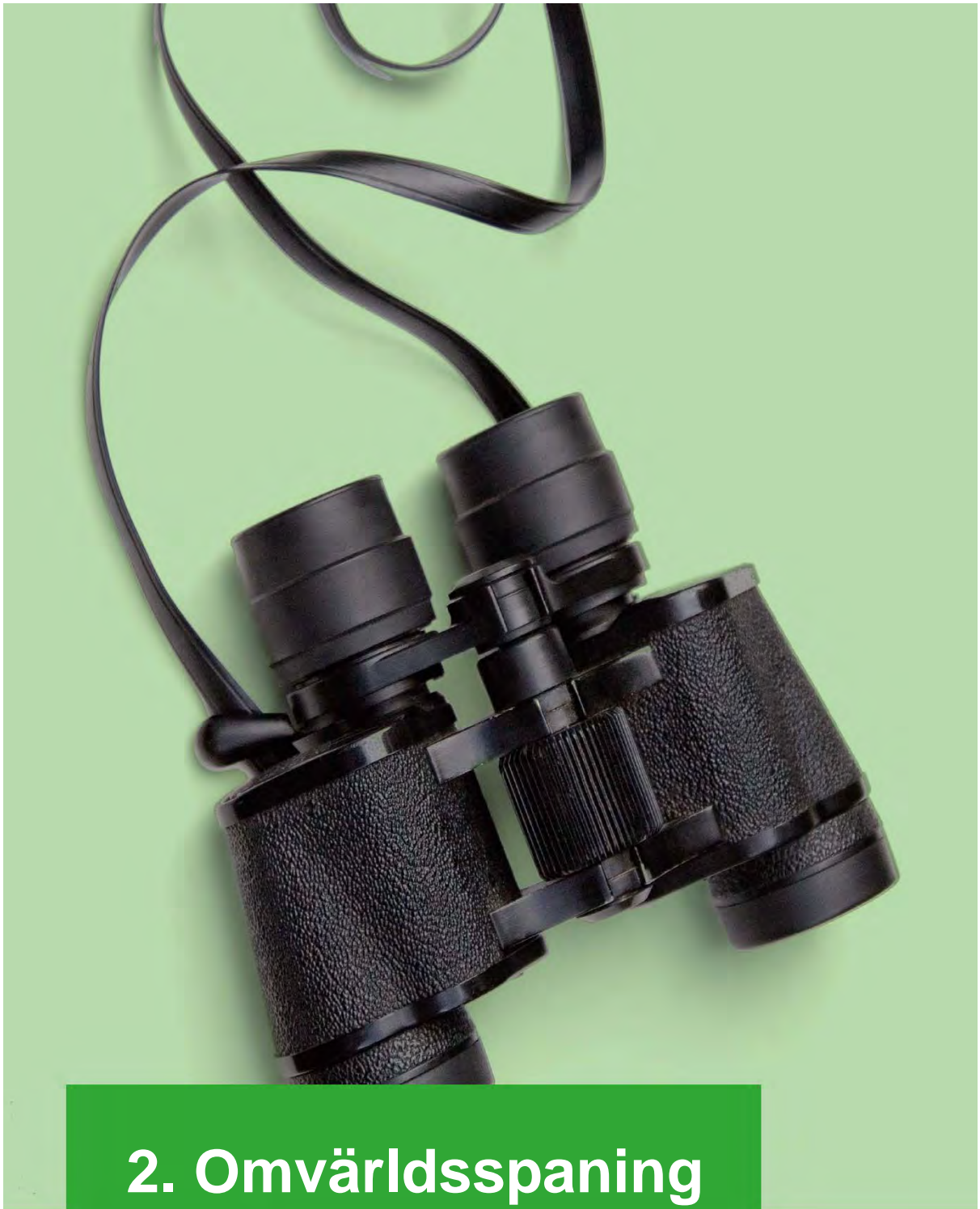
Utvecklingsplanen presenterar utvecklingsförslag på anläggningar och aktivitetsmiljöer för den organiserade föreningsidrotten. Men också hur Linköpings kommun kan skapa bättre förutsättningar för den egenorganiserade idrotten genom att skapa aktivitetsmiljöer i människors närhet.

Utvecklingsplanen inleds med ett kapitel som beskriver aktuell och relevant forskning kopplat till vikten av fysisk aktivitet och de stora utmaningarna med ett ökat stillasittande och en allt större fysisk inaktivitet i alla åldersgrupper. I kapitlet beskrivs också föreningsidrottens förändringsresa och dess utmaningar och möjligheter, bland annat den pågående förflyttningen från det organiserade till mer egenorganiserade former av idrott och fysisk aktivitet. I kapitlet beskrivs kortfattat Linköpings demografiska förutsättningar samt vikten av ett strategiskt och långsiktigt arbete för att främja fysisk aktivitet i stadsplaneringen.

Resterande kapitel är uppdelade utifrån olika anläggningskategorier där både nuläge och utvecklingsidéer presenteras:

- Idrottshallar
- Anläggningar på gräs/konstgräs
- Anläggningar på is
- Anläggningar i skog, mark, luft och vatten
- Specialanläggningar

2. Omvärldsspaning

Sid. 9-23

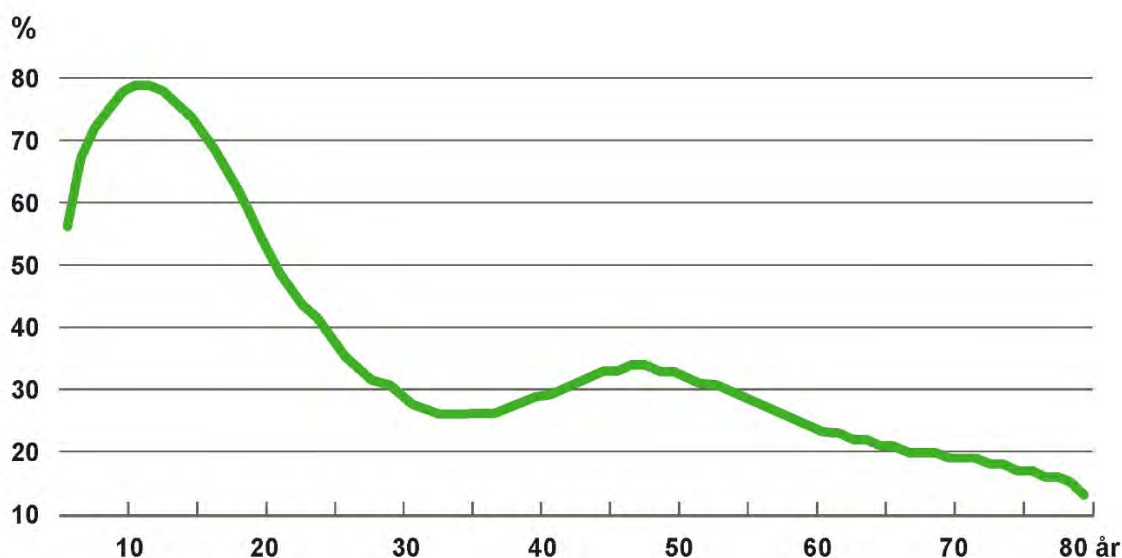
2.1 Idrotten förändras

Idrottsrörelsen engagerar var tredje svensk och med sina drygt 3,3 miljoner medlemmar är idrotten en av Sveriges största folkrörelser. Sverige återfinns i toppen bland europeiska länder när det gäller föreningsorganiserat idrottande. I Sverige finns det 72 specialidrottsförbund som tillsammans organiserar cirka 250 olika idrotter i ungefär 18 000 föreningar.

I Linköping finns drygt 200 idrottsföreningar och cirka 60 olika specialidrotter. Under de senaste 10 åren har framförallt individuella idrotter, med en majoritet av flickor, ökat mest. Exempelvis har gymnastik vuxit med 68 procent och konståkning med 41 procent under den aktuella perioden. Bland förlorarna återfinns flera stora lagidrotter där pojkar utgör majoriteten av deltagarna. Alltjämt är fotboll den i särklass största idrotten följt av innebandy, ishockey, gymnastik, handboll och ridsport. Totalt sett har antalet aktiviteter minskat i alla åldersgrupper men allra mest bland äldre ungdomar, en minskning som dock avtagit under periodens sista år.

Barn och ungdomars fysiska aktivitet minskar. Exempelvis når enbart en av tio flickor och två av tio pojkar i gymnasieåldern de nationella rekommendationerna om fysisk aktivitet¹.

Andel aktiva i idrott* för samtliga specialidrottsförbund uppdelat på ålder år 2018:

* Med "aktiv i idrott" menas att man deltagit minst en gång per år i någon av föreningens aktiviteter. En person kan vara aktiv i idrott i flera specialidrottsförbund. Figuren är baserad på unika individer och är framräknad så att den åldersgruppen med flest aktiva i idrott har värdet 100 %. Källa: RF/IdrottOnline

Barn är som mest aktiva i tolvårsåldern då fyra av tio flickor och fem av tio pojkar når upp till de nationella rekommendationerna. Vid sidan av kön är socioekonomi den tydligaste markören för fysisk aktivitet. Mest utsatta är flickor i socioekonomiskt svaga familjer.

¹ WHO:s rekommendationer för barn och ungdomar (5-7 år) är pulshöjande aktivitet om minst 420 minuter/vecka och för vuxna rekommenderas 150 – 300 minuter per vecka.

I genomsnitt genomförs i Linköpings kommun 29 deltagartillfällen per capita. Det placerar Linköping strax över genomsnittet bland landets kommuner. Socioekonomi och kommuntyp har stor betydelse för barns och ungdomars idrottande. Högst idrottsaktivitet finns ofta i medelstora och välmående kommuner.

Under de senaste åren har flera studier visat att barn och ungdomar slutar idrotta allt tidigare och att flertalet inte hittar tillbaka till föreningsidrotten. Samtidigt upplever många vuxna att trösklarna in i föreningslivet är höga. En del av förklaringen ligger i stora globala trender som urbanisering, digitalisering och en utökad individualisering som också påverkar idrotten.

Samtidigt som det föreningsorganiserade idrottandet minskar, ökar det egenorganiserade idrottandet.

Med anledning av dessa förändringar har idrottsrörelsen samlats runt en ny inriktning – *Strategi 2025*, där idrottsrörelsen beskriver hur idrotten ska förnya sig för att förbli attraktiv. Mycket av strategin handlar om det som ibland kallas idrottens kärnlogik, ofta illustrerad som en triangel, och den gamla synen på träning och tävling i förening som många har insett måste förändras.

Det har funnits en uppfattning om att idrottandet med stigande ålder mer och mer ska kännetecknas av ett ökat fokus på resultat, mer intensiv träning, fler träningstimmar, inslag av selektering och rangordning. Samtidigt har det, inom idrottsrörelsen, funnits ett ointresse för att individen själv ska få styra över sin egen ambitionsnivå.

Ovan nämnda strukturer har visat sig vara mindre positiva då de inte tar hänsyn till att barn och ungdomar utvecklas olika. För tidiga uttagningsprocesser, särskilda utbildningar och landslag har bidragit till att många barn börjat idrotta i allt yngre ålder, specialiserat sig tidigt och ägnat sig åt ensidig träning som varken gynnat deras utveckling eller gjort dem motiverade att fortsätta.

Den här logiken har tillsammans med övriga faktorer bidragit till en utslagning av många barn, unga och vuxna som helt enkelt inte känt att de varit välkomna. Detta har drabbat både idrottens bredd och elit. I dag vänder medlemskurvan nedåt med 11- åringarna, en verklighet som många idrottsföreningar känner igen i sin egen vardag.

En mer flexibel idrott passar bättre med hur människor i Sverige lever idag. Människor ska inte sluta idrotta i en förening bara för att de blir äldre. Det måste finnas andra alternativ. Idrottsrörelsen har i sina demokratiska beslut visat att många tror på en annan syn på träning och tävling som bättre speglar forskningen. En idrott där barn och ungdomar uppmuntras att fokusera mer på den egna utvecklingen än på att jämföra sig med andra.

Mycket tyder på att barn borde utöva många olika idrotter långt upp i åldrarna. Det allra viktigaste har visat sig vara uppbyggnaden av en rörelseförståelse som individen kan ha nytta av hela livet.

Sammantaget påverkar idrottens utveckling kommunens behov av idrottsanläggningar.

2.2 Aktiv hela livet

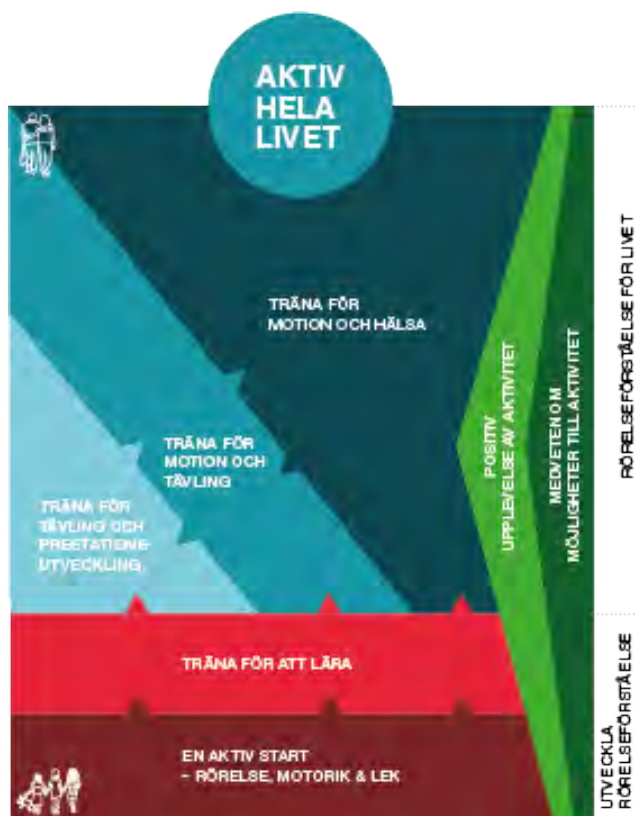
Linköping kommuns idrottspolitiska program *Aktiv hela livet* beskriver hur kommunen ska skapa förutsättningar för Linköpingsborna att vara aktiva genom hela livet.

Det idrottspolitiska programmet är vägledande för kommunens idrottsutvecklingsarbete. Att skapa möjligheter och förutsättningar för Linköpingsborna att vara aktiva genom hela livet tillsammans med ett strategiskt arbete med jämställdhet och inkludering ska genomsyra kommunens idrottsutvecklingsarbete.

Linköpings kommuns idrottsutvecklingsarbete illustreras i modellen nedan, beskriver vikten av att skapa förutsättningar och möjligheter för så många som möjligt att vara aktiva så länge som möjligt. Det ska finnas förutsättningar för alla, oavsett om du tränar för ditt bästa jag eller för att bli bäst i världen.

Ett centralt begrepp i detta arbete är rörelseförståelse som handlar om hur vi skapar förutsättningar för människor att utveckla motivation, självförtroende, fysisk kompetens, kunskap och förståelse för deltagande i fysisk aktivitet genom hela livet. Ju större rörelseförståelse du har, desto roligare blir det att röra på sig. Med det ökar kreativiteten och lusten att utforska nya sätt att aktivera sig.

En aktiv start redan i förskoleåldern är viktig för att få självförtroende, självkänsla och motivation för att fortsätta vara aktiv under uppväxten och fortsätta träna för att lära. En positiv utveckling tidigt i livet skapar bra förutsättningar för att fortsätta vara aktiv och träna, oavsett om individen väljer att träna för motion och hälsa, träna för motion och tävling eller träna för tävling och prestationsutveckling (elit). Det är viktigt att det finns möjligheter att röra sig mellan de olika nivåerna av träning samt bli aktiv i ett senare skede i livet. Oavsett när i livet du väljer att bli aktiv ska du alltid förstå och vara medveten om vilka möjligheter till aktivitet som erbjuds. Likaså är det viktigt att den första upplevelsen av aktivitet blir positiv.

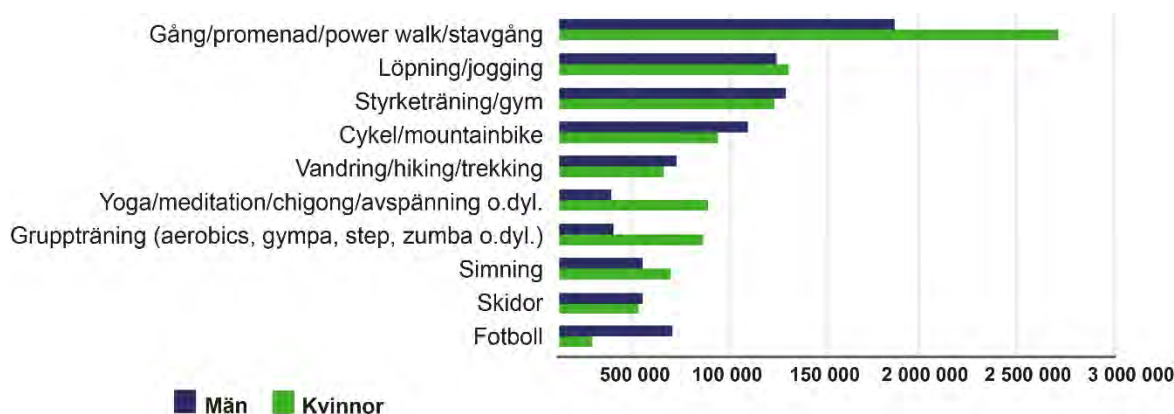
Det idrottspolitiska programmet har fem fokusområden, där ett av områdena är *Mötesplatser för aktivitet*, det vill säga anläggningar och aktivitetsmiljöer. För att kunna vara fysiskt aktiv krävs det platser att vara på. Tillgång, tillgänglighet och närhet till olika mötesplatser och miljöer för idrott och fysisk aktivitet är avgörande för att människor ska vara fysiskt aktiva.

2.3 Egenorganiserad idrott

Idag väljer allt fler individer bort den traditionella föreningsidrotten till förmån för egenorganiserade och mer kommersiella aktiviteter. Detta kan förstås mot bakgrund av att föreningsidrotten fortfarande tycks präglas av en intern kärnlogik som premierar prestation, tävling och resultat, vilket inte tilltalar de individer som vill röra på sig främst för glädjen, gemenskapen eller hälsans skull. Detta har den egenorganiserade och kommersiella idrotten kunnat möta upp i högre grad.

Som ett resultat av detta ser vi att allt fler föreningar förändrar sina verksamheter för att möta upp efterfrågan på ett mer flexibelt idrottsutövande. Likaså är föreningarna centrala aktörer när det kommer till att tillhandahålla anläggningar och motionsspår för det egenorganiserade idrottsutövandet.

De mest populära idrotts- och motionsaktiviteterna i Sverige (2021) består av att promenera, löpträna, styrketräna/gymma samt att cykla.

*Aktiviteter som utövas regelbundet. En person kan förekomma inom aktiviteter. Avrundat till närmsta tusental. Källa: RF/SCB (skattade värden)

De tio populäraste idrotts- och motionsaktiviteterna* hos befolkningen (6-80 år) består av att promenera, löpträna, styrketräna/gymma samt att cykla.

I Linköpings kommun bedöms det finns goda förutsättningar till att utöva dessa aktiviteter, inte minst då de ofta sker på offentliga platser. Däremot finns det möjlighet att satsa än mer på utvecklingen av dessa aktivitetsmiljöer för att göra dem mer tillgängliga, jämställda, trygga, inkluderande och välkomnande.

Detta kan ske genom att exempelvis inkludera fler ytor för egenorganiserad idrott på anläggningar för mer traditionell idrott, men även i anslutning till andra verksamheter som snarare berör kultur- eller naturupplevelser. Likaså finns potential till att utveckla kommunens digitala kanaler för att öka medvetenheten om aktivitetsutbudet liksom tillgängligheten på anläggningarna.

Egenorganiserad idrott kan beskrivas som det idrottsutövande som sker utanför den organiserade idrotten, det vill säga vid sidan av föreningars, kommersiella aktörers eller skolors idrottsaktiviteter. Givet att idrott i sig är ett brett begrepp, kan det således handla om alltifrån elitidrott till enklare motionsaktiviteter som antingen sker individuellt eller i grupp utan att någon huvudman styr aktiviteten. Det är istället utövaren själv som bestämmer när, var,

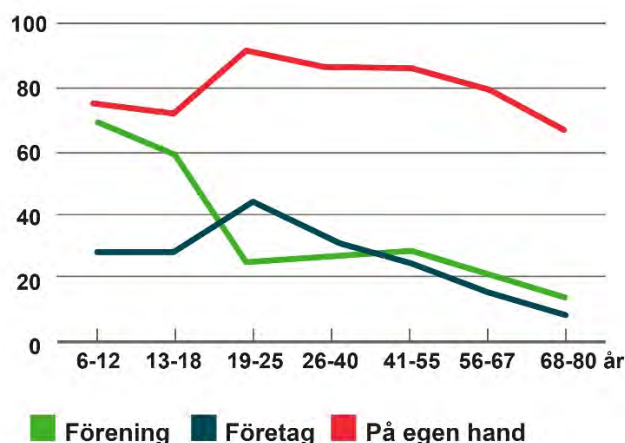

hur och inom vilka former idrottsutövandet sker. Egenorganiserad idrott är det idrottsutövande som planeras och utövas på egen hand, om än tillsammans med andra utövare.

Samtidigt som den egenorganiserade idrotten tydligt särskiljs från det organiserade idrottsutövandet finns många gråzoner och kopplingar mellan de olika aktivitetsformerna. Hur ska vi exempelvis kategorisera att en medlem i en förening besöker föreningens anläggning på egen hand och genomför ett träningspass på dess ytor? På samma sätt kan vi fråga oss hur vi ska kategorisera de gymmedlemmar som tränar helt på egen hand, men på anläggningar som drivs av kommersiella aktörer.

Oavsett hur vi definierar egenorganiserad idrott är det viktigt att medvetenheten om att föreningar liksom kommersiella verksamheter kan möjliggöra egenorganiserade aktiviteter. En viktig utgångspunkt är att det finns egenorganiserade aktiviteter som kan betraktas som semi-organiserade. Det vill säga, de kan ske med koppling till en organisation eller förening, fast själva aktiviteten sker i egen regi.

Andel procent av befolkningen (6-80 år) som motionerar/idrottar i olika sammanhang* år 2021.

*En person kan utöva motion/idrott i mer än ett sammanhang. Källa: RF/SCB (skattade värden)

2.4 Linköpings demografi 2023-2032

Enligt befolkningsprognosen 2023-2033 ökar antal invånare i Linköping från cirka 167 000 till cirka 182 000 invånare under 10-årsperioden. Andel invånare i åldern 6-25 år är ungefär 25 procent (procentandelen är konstant under hela 10-årsperioden med endast liten skillnad mellan könen). Enligt prognoser väntas Linköping ha 200 000 invånare år 2043, det vill säga om 20 år.

Vid byggnation av anläggningar och lokaler behöver hänsyn tas till bland annat prognostiserad befolkningsökning, Linköpings befolkningsstruktur (som har en ung befolkning), samt utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv.

Bostadsbyggande

Det totala bostadsbyggandet i kommunen under prognosperioden 2023-2033 antas bli cirka 14 000 bostäder eller i genomsnitt 1000-1500 nya bostäder per år.

Under åren 2024-2026 väntas bostadsbyggandet och antalet färdigställda bostäder ligga på en förhållandevis låg nivå, med anledning av läget på bostadsmarknaden. Antalet färdigställda bostäder ligger då under 1000 bostäder per år.

Berga, Djurgården, Garnisonen, Vasastaden och Västra Valla är de stadsdelar/områden som väntas öka mest. Utanför Linköpings centralort utmärker sig de prioriterade utvecklingsorterna Ljungsbro/Berg, Ekängen, Lingham och Vikingstad.

Skolor och elevprognoser

Kommunens befolkningsprognos innebär att kommunen har ett tämligen oförändrat behov av förskoleplatser under perioden 2023-2032.

Byggnation av nya skolor föranleder i de allra flesta fall även byggnation av idrottshall för skolans undervisning i ämnet idrott och hälsa. Dialog mellan berörda nämnder är nödvändigt för att få en bra, tydlig och effektiv planering. Kultur- och fritidsnämnden ska alltid i ett tidigt skede vara med i diskussioner om nya skollokaler för att säkerställa behovet av idrottsytor och vilken typ av idrottsytor det finns behov av i aktuellt område. Utbildningsförvaltningen planerar skolor utifrån barn- och elevprognoser.

Antalet grundskoleplatser i Linköpings kommun minskar kommande år. Elevantalet i grundskolan, förskoleklass till årskurs 9, minskar enligt kommunens befolkningsprognos med cirka 1 100 elever under perioden 2023-2032.

2.5 Plats för idrott och fysisk aktivitet

Vad betyder idrott och rekreation som samhällsintresse idag? Går det att värna om och möjliggöra en aktiv fritid i en tid då den pågående förtätningen sätter press på både de offentliga rummen och kommunens resurser?

Det finns ett behov av att skapa en långsiktig och strategisk planering som inkluderar idrott, rörelse, fysisk aktivitet och rekreation som centrala delar av samhällsbyggandet. Här är det nödvändigt med en tät samverkan, dels mellan kommunens förvaltningar och dels mellan kommuner och regioner. Ett fokus på behovet av idrott och fysisk aktivitet i stadsbyggandet kan vara ett steg mot att utjämna de växande klyftorna i både psykisk och fysisk hälsa.

Det är viktigt att säkra möjligheter för rörelseförståelse i planarbetet genom att till exempel ge tillräckligt med utrymme åt aktivitetsstråk och allmänna platser, genom att beakta placeringen av olika målpunkter såsom skolor, verksamheter, och mobilitetshubbar, och genom att säkerställa ändamålsenliga kopplingar till övriga staden.

Att utveckla rörelseförståelse i stadsplaneringen handlar inte bara om tillgång till idrottsanläggningar, Attraktiva aktivitetsmiljöer med god tillgänglighet till natur, hög trivsel och trygghet är också betydande faktorer för fysisk aktivitet.

Idrottsanläggningar och andra miljöer för fysisk aktivitet är en nödvändig förutsättning för idrott i såväl organiserad som icke- organiserad form. En idrottsanläggning kan definieras

som "ett anlagt eller anvisat område för någon form av tävlingsidrott, spontanidrott eller motion oavsett ägarförhållanden". Det betyder att även skogsområden, sjöar/vattendrag och andra naturområden kan vara idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer.

Idag är det ett faktum, understött av evidensbaserad forskning, att förekomsten av ett rikt och tillgängligt utbud av idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer främjar fysisk aktivitet hos människor, och bidrar därmed också till en bättre folkhälsa.

Det finns ett starkt samband mellan tillgång och tillgänglighet till idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer och människors idrotts- och motionsvanor. Sambandet gäller för såväl vuxna som ungdomar och barn. Ju fler anläggningar och ytor i människors närområde desto mer fysisk aktivitet hos invånarna.

Idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer i närheten av där människor bor kan således vara en viktig pusselbit för att skapa aktivitetsvänliga bostadsområden. Närheten främjar ökad gång och cykling, vilket i sin tur bidrar till en lång rad hälsoeffekter men också till ökad rörelsefrihet för barn och ungdomar och mindre börda för föräldrar att skjutsa till träning.

Invånare i samhällen med hög "täthet" promenerar mer, väger mindre och har lägre risk för fetma, högt blodtryck och många kroniska sjukdomar, i jämförelse med invånare i "spridda" samhällen. Tillgång till anläggningar och anläggningars utformning, effekter och inriktning får även sociala effekter. Till exempel:

- Tillgängliga anläggningar leder till ökad upplevd trygghet utomhus genom mer liv och rörelse och färre folktomma platser.
- Mer liv och rörelse och färre folktomma platser gör det allmänt svårare att vandalisera och förstöra på offentliga platser.
- Mindre bilanvändning minskar buller, luftföroreningar och vattenföroreningar.
- "Föräldrabördan" minskar om barn och ungdomar oftare kan ta sig till träning och tävling på egen hand.
- Tillgängliga anläggningar är en pusselbit för att skapa aktivitetsvänliga områden, städer och orter, vilket i sin tur kan bidra till ökad social sammanhållning och växandesocialt kapital.
- Om fler ställer krav på trygga och säkra aktivitetsmiljöer och en infrastruktur för att kunna ta sig till dessa miljöer, så påverkas kommunerna och trafikverket till att genomföra relevanta insatser.
- Säkrare och tryggare områden och infrastruktur främjar oberoende hos grupper med begränsad rörelsefrihet, till exempel äldre, barn och personer med funktionsnedsättningar.
- Tillgängliga anläggningar, speciellt anläggningar som är öppna och gratis för allmänheten främjar vardagliga möten på lika villkor.

2.6 Strategiskt planarbete för fysisk aktivitet

Begrepp som folkhälsa och fysisk aktivitet finns inte med i den svenska planeringslagstiftningen. Men folkhälsomålet - *att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa* – ligger nära målet med den fysiska planeringen så som den uttrycks i plan- och bygglagens portalparagraf; *att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö* (1 kap. 1 § PBL). Planering enligt PBL ska dessutom främja ändamålsenliga strukturer av bebyggelse, grönområden och transportinfrastruktur och tillgodose människors behov av natur, park och tillräcklig friyta för lek och motion.

En god livsmiljö och strukturer och miljöer som främjar fysisk aktivitet och därmed en god folkhälsa bör ses som allmänna intressen i den fysiska planeringen. Kunskapen om och underlaget för dessa frågor behöver bli mer tillgängliga och anpassade för att kunna hanteras i den fysiska planeringen.

Plan- och bygglagen reglerar inte hur långt det ska vara till grönområden eller idrottsplatser, storleken på lektyor eller skolgårdar med mera vilket i praktiken har stor betydelse för hur eller hur mycket vi rör på oss. Kommuner kan dock ta fram lokala riktlinjer till exempel genom ställningstagande i översiktsplaner.

Översiktsplanering

I översiktsplaneringen synliggörs geografiska och mentala samband i den byggda miljön. I översiktsplanen görs avvägningar mellan de allmänna intressena och här finns möjlighet att arbeta strategiskt med stödjande miljöer för fysisk aktivitet. Detta kan till exempel gälla:

- Hur cykelvägarnätet hänger ihop och hur det är önskvärt att det utvecklas.
- Hur aktivitetsytor, parker och grönområden är fördelade i förhållande till var människor bor och rör sig.
- Hur natur- och friluftsområden ska säkras och göras tillgängliga.
- Hur kollektivtrafik kan kopplas.

En översiktsplan ska vara vägledande men för att förverkliga en översiktsplans intentioner behövs andra typer av program och strategier som en brygga för genomförande.

Detaljplanering

Genom detaljplaner skapas ramar och förutsättningar för hur byggnader, gemensamma utrymmen, platser och andra friytor utformas. I detaljplaner kan kommuner mer detaljerat hantera frågan om miljöer som främjar fysisk aktivitet. Friytor som parker, bostadsgårdar och lekplatser kan säkras i planen, och gaturum och vägmiljöer kan utformas för att skapa en miljö som stimulerar till aktivitet och rörelse.

För att stimulera till mer rörelse i vardagen behövs en fördjupad kunskap i planeringen om vad olika fysiska aktiviteter behöver för utrymme i den byggda miljön. Att skapa förutsättningar för vardagsrörlighet är centralt för att bryta stillasittandet och öka den fysiska

aktiviteten och som kan nå många målgrupper i samhället. Det handlar om att ge utrymme för bland annat gång, cykel, lek, friluftsliv, idrott och motion.

2.7 WHO:s handlingsplan för fysisk aktivitet

World Health Organisation (WHO) globala handlingsplan för att främja fysisk aktivitet hanterar medlemsländernas behov om en uppdaterad vägledning och en riktning för effektiva och genomförbara politiska åtgärder för att öka fysisk aktivitet på alla nivåer.

Förutom de många hälsofördelarna med fysisk aktivitet kan samhällen som är mer aktiva generera ytterligare avkastning på investeringar, inklusive minskad användning av fossila bränslen, renare luft och mindre trafikerade och säkrare vägar. Dessa resultat är sammankopplade med att uppnå de gemensamma målen, politiska prioriteringarna och ambitionerna i agendan för hållbar utveckling 2030. Handlingsplanen är uppdelad i fyra olika fokusområden som organisationen bedömer som extra viktiga för att få medlemsländernas befolkning att bli mer fysiskt aktiva.

WHO:s fyra fokusområden för mer fysisk aktivitet:

1. *Create active societies*: Informera invånarna, och därmed öka kunskapen om vikten av regelbunden fysisk aktivitet.
2. *Create active environments*: Underhålla anläggningar och aktivitetsmiljöer så att alla, oavsett ålder och kön, får tillgång till trygga, säkra platser och tillgängliga aktivitetsmiljöer i närheten av där de bor.
3. *Create active people*: Möjliggöra för människor att vara fysiskt aktiva i olika typer av miljöer för olika åldersgrupper och att det finns möjlighet att vara fysiskt aktiv i olika konstellationer, oavsett om du tränar själv, i grupp eller tillsammans med familjen.
4. *Create active systems*: Möjliggöra och stärka, ledarskap, styrning, multifaktoriella partnerskap, arbetskraftskapacitet, opinionsbildning och informationssystem över olika sektorer. Detta för att uppnå en god resursmobilisering och genomförande av samordnade internationella, nationella och subnationella åtgärder för att öka fysisk aktivitet och minska stillasittandet.

2.8 Rörelsefaktor som ett strategiskt verktyg för främjandet av fysisk aktivitet i stadsplaneringen

Rörelsefaktor är ett verktyg framtaget av Riksidrottsförbundet (RF) för att synliggöra och integrera olika typer av fysisk aktivitet i samhällsplaneringen. Syftet är att lyfta frågor och tydliggöra vikten av fysisk aktivitet i samhällsplaneringsprocessen. Verktöget ska vara en hjälp för till exempel samhällsplanerare, arkitekter och lokalstrateger. Genom att lyfta fysisk aktivitet i samhällsplaneringen ger verktöget möjligheter till att arbeta systematiskt med att integrera olika typer av rörelse i samhället. Verktöget kan också skapa möjligheter för dialog och samverkan mellan olika roller i samhällsplaneringen. Mervärden som kan uppnås med hjälp av rörelsefaktor är *trygghet, jämställdhet, barnperspektivet, socialt perspektiv, hållbara transporter, delaktighet och samverkan, och naturvärden*.

Verktyget är uppdelat i fem olika steg och utgår från en avgränsad yta. Verktyget används på tre olika nivåer – kommunnivå, stadsdelsnivå och kvartersnivå. Den fysiska aktiviteten är indelad i fyra områden - organiserad idrott, självorganiserad idrott, vardagsaktivitet och aktiva transporter.

Fyra typer av rörelse

1. *Organiserad idrott*: den fysiska aktivitet som utövas i förening i idrottsanläggningar både utomhus och inomhus.
2. *Självorganiserad idrott*: kallas även spontanidrott och omfattar alla anläggningar där idrott sker på egen hand utan organiserat föreningsliv. Här placeras även lokaler för kommersiell träning.
3. *Vardagsrörelse*: platser som parker, bostadsgårdar, skolgårdar m.m. där fysisk aktivitet kan ske spontant i vardagen.
4. *Aktiva transporter*: infrastruktur som främjar aktiva transporter som till exempel cykel- och gångvägar och cykelparkering.

Tre skalor

- *Kommunen*: detta är den mest övergripande skalan och kan användas i hela kommunen eller regionen. Fokus ligger på strategiskt arbete och att kartlägga övergripande behov. Det motsvarar arbetet med exempelvis översiktsplanering eller idrottspolitiskt program.
- *Stadsdelen*: omfattar en stadsdel eller en mindre del av en kommun. Fokus i denna skala är att avsätta tillräckligt med ytor för möjligheter till olika typer av fysisk aktivitet. Funktion och placering av ytor för fysisk aktivitet tas i beaktning för att anpassas till samnyttjande och hur samordning mellan funktioner kan ske. Det motsvarar arbetet med fördjupade översiktsplaner, idéprogram/idéskisser m.m.
- *Kvarteret*: den minsta skalan omfattar kvarter eller byggnad och fokuserar på att åstadkomma en tilltalande utformning som lockar till fysisk aktivitet. Vem, vad och hur platsen ska förvaltas och vilka kvalitéer den ska innefatta hanteras här. Detta motsvarar detaljplanering och markanvisning.

Arbetsgång

1. *Identifiera platsen*: skapa en helhetsbild av nuläget och vilka förutsättningar platsen och dess omgivning har.
2. *Gemensam målsättning*: Vilka mål finns för platsen ur ett rörelseperspektiv?
3. *Faktorer*: Den främsta delen i verktyget och utvärderar platsen systematiskt med hjälp av att poängsätta ett antal olika faktorer. Poängsättningen går från 0-4.
4. *Bedömning helhet*: Här samlas poängsättningen från steg 3 och en helhetsbild av området skapas med en totalpoäng. Om det finns områden som utmärker sig kommer dessa att synas i detta steg.
5. *Genomförande och ansvar*: Vilka områden kräver en förbättring och vem ansvarar för dessa utvärderas och fördelas i detta steg.

2.9 "Investeringar" för fysisk aktivitet

International Society for Physical Activity and Health (ISPAH) är en internationell organisation som genom bland annat forskning och utbildning aktivt arbetar för att fysisk aktivitet ska ses som ett prioriterat område i arbetet med en bättre global folkhälsa. Organisationen föreslår åtgärder för att överföra forskning till policy och genomförande.

Organisationen har bland annat tagit fram åtta (8) globala åtgärder eller "investeringar" för hur fysisk aktivitet kan bidra till att uppfylla de globala målen för hållbar utveckling. Dessa investeringar är vetenskapligt utvärderade och har visat sig fungera bra för att främja fysisk aktivitet. Begreppet investeringar betyder i sammanhanget kraftsamlade och långsiktiga åtgärder som är lönsamma utifrån de förväntade effekterna.

1. Skolbaserade program

Olika typer av skolbaserade program som inkluderar och engagerar hela skolan och erbjuder möjligheter till fysisk aktivitet både före, under och efter skoldagen främjar lärande och även klimatet i klassrummet. De skolbaserade programmen innebär en samlad strategi som rör hela skolan genom policyer, bra miljöer och långsiktiga satsningar som involverar alla som är delaktiga i skolans arbete, såväl skolpersonal, föräldrar och elever. Exempel på strategier för att främja fysisk aktivitet inom skolan är:

- Främjande av aktiva transporter till och från skolan
- Aktiva klassrum
- Idrottsundervisning av hög kvalitet som främjar självförtroende, kompetens och motivation till att vara fysiskt aktiv.
- Aktiva raster
- Aktiviteter i anslutning till skoldagens slut

2. Aktiv transport

Att främja aktiva transporter till och från olika platser är ett hållbart sätt att öka den dagliga fysiska aktiviteten för många människor. Insatser för att främja gång, cykling, kollektivtrafik och reducera bilåkandet kan vara att skapa en tillgänglig infrastruktur för gång och cykel, minskade avstånd till kollektivtrafik och att planera för fysisk aktivitet vid ny- och ombyggnationer.

3. Hälsofrämjande stadsplanering

Hur städer och samhällen planeras och utformas påverkar flera av våra beteenden, både medvetna och omedvetna. Internationell forskning visar att personer som bor i områden som underlättar fysisk aktivitet är betydligt mer aktiva än de som bor i områden som inte i lika stor omfattning erbjuder förutsättningar för fysisk aktivitet. Exempel på inslag som bidrar till hälsofrämjande miljöer är: närhet till parker och grönområden, närhet till service som butiker, skolor, fritidsaktiviteter och arbetsplatser, samt attraktiv och tillgänglig infrastruktur för gång, cykel och kollektivtrafik. Dessa insatser främjar både hälsan och miljön.

4. Hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdens medarbetare kommer i kontakt med en stor andel av befolkningen och speciellt personer med olika riskfaktorer för ohälsa. De är också tillförlitliga avsändare för råd om levnadsvanor och har därför en nyckelroll för att främja fysisk aktivitet.

Hälsofrämjande insatser, som att ge råd om fysisk aktivitet, har visats vara både kostnadseffektiva och effektiva. Hälso- och sjukvården bör därför främja fysisk aktivitet både för att förebygga och behandla sjukdom. Personcentrerad rådgivning med uppföljning och som innehåller beteendeförändringstekniker, exempelvis svensk FaR (Fysisk aktivitet på recept), är effektiv och stöds av forskning. En förstärkande faktor är om arbetet inom hälso- och sjukvården kombineras med samverkan med lokalsamhället.

5. Kommunikation och massmedia

Kommunikationsinsatser, inklusive budskap i massmedia, kan öka kunskap, medvetenhet och beredskap hos individer att öka sin fysiska aktivitet.

Kommunikationsinsatserna kan innefatta olika former av tryckt material, ljud och bild i exempelvis digitala och sociala medier, utomhusskyltar, affischer och anvisningar.

Nationella och samhällsbaserade kommunikationskampanjer bör följa principer som att:

- kommunicera positiva budskap
- lyfta de omedelbara effekterna av fysisk aktivitet
- anpassa budskap till särskilda målgrupper
- basera budskapen på forskning och teorier från psykologi och social marknadsföring

Dessa insatser bör kombineras med stödjande infrastruktur och andra främjande insatser för fysisk aktivitet, inklusive samhällsbaserade program.

6. Idrott och fritidsaktiviteter för alla

Kunskapen och insikten om idrottens samhällsnytta i såväl hälsomässiga, sociala som ekonomiska termer har ökat, och för många som deltar eller på andra sätt engagerar sig i idrott kan det även ha en viktig kulturell betydelse. Genom att se till att det finns tillgängliga och lämpliga platser för fysisk aktivitet, såväl utomhus som inomhus, med möjlighet till flera olika typer av aktiviteter, kan deltagande främjas för personer i alla åldrar. Stora evenemang kan engagera samhällen och bidra till att skapa en social norm som stärker deltagandet i såväl idrott som andra typer av fysiska fritidsaktiviteter.

7. Aktiva arbetsplatser

Många människor tillbringar en stor del av sin vakna tid på arbetsplatsen. Därför är arbetsplatsen en viktig arena för hälsofrämjande insatser. En aktiv och hälsofrämjande arbetsplats är gynnsam för såväl medarbetare som arbetsgivare genom att bidra till god fysisk, psykisk och social hälsa, minskad sjukfrånvaro och att göra arbetsplatsen attraktiv. Insatser på arbetsplatsen som har visat sig kunna främja fysisk aktivitet är:

- utformning av arbetsplatsen som möjliggör fysisk aktivitet
- kunskapsspridning om vinsterna med fysisk aktivitet
- ett arbetsklimat som uppmuntrar fysisk aktivitet
- träningsmöjligheter på arbetstid
- interventioner med självregistrering av fysisk aktivitet med hjälp av tekniska hjälpmedel såsom applikationer, klockor och mobiltelefoner
- främjande av aktiva transporter till och från arbetsplatsen

8. Samhällsbaserade program

Samhällsbaserade program erbjuder flera olika sätt att främja fysisk aktivitet eftersom de riktar sig till flera nivåer: individ, sociala nätverk, närområde och samhälle. Dessa program kan utveckla stödande policyer, miljöer och program som underlättar och uppmuntrar till mer fysisk aktivitet i hela samhället. Effektiva samhällsbaserade program inkluderar flera av de komponenter som identifierats i de ovan beskrivna sju investeringsområdena, med särskilt fokus på program med en bred räckvidd i hela samhället.

2.10 Stadsplanering för barnens bästa

Forskning visar att ett rikt utbud av idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer gör att vi rör på oss mer. Tillgången till idrottsytor (antalet) och tillgängligheten till dem (närhet, inriktning, kostnad) styr hur vi använder dem. Geografisk närhet kan vara avgörande.

I stadsplaneringen tenderar barnens behov att nedprioriteras när de ställs mot krav som regleras i lag eller anses mer nödvändiga, till exempel byggaktörers lönsamhet, trafikfrågor och tillgänglighetskrav. I januari 2020 blev Barnkonventionen lag i Sverige. I och med detta aktualiseras demokratifrämjande frågor för barn. En sådan fråga gäller barnvänlig stadsplanering.

Lek är starkt förknippad med barn, men det är inte bara barn som leker. Leken är en viktig ingång till att röra sig för såväl ung som gammal. Att hitta det lustfyllda i rörelsen är en nyckel för fysisk aktivitet. Lekfulla rörelser präglar mycket av barns fysiska aktivitet. När barn tar sig från en punkt till en annan till fots eller med cykel, består förflyttningen ofta av både lek och målinriktad transport. Sådan spontan fysisk aktivitet i vardagen har visat sig vara avgörande för hälsan.

Brist på friyta kvarstår så gott som alltid i nybyggnadsprojekt med hög exploateringsgrad. För barnen betyder detta ofta sämre miljöer utomhus och färre aktivitetsmiljöer. Barns hälsa och utveckling äventyras av den bristfälliga och idag allt mer obefintliga utemiljön för barnen. Barns utemiljö är deras utvecklingsmiljö och en förutsättning för god hälsa. En viktig aspekt på barns utveckling och goda hälsa är fysisk aktivitet. För barn är möjligheten att kunna vara fysiskt aktiva en förutsättning för fortsatt utveckling. Därför behöver barn plats att röra sig på. Exempel på platser för barns fysiska rörelse är bostadsgårdar, skolgårdar, lekplatser, idrottsplatser liksom säkra och trygga gång- och cykelvägar.

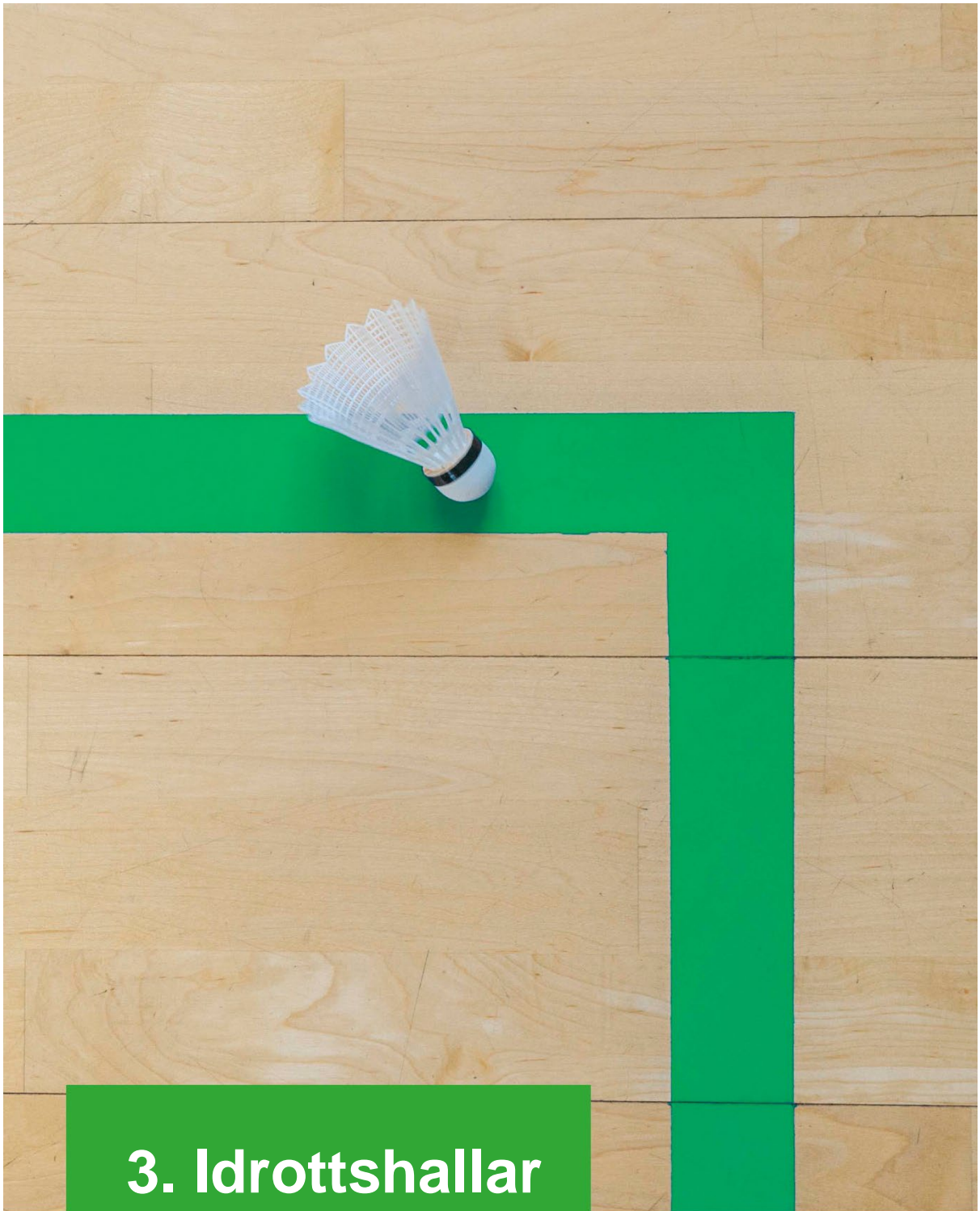
Vid planering och anläggande av idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer som ska främja lek, fysisk aktivitet och glädje är det viktigt att involvera barnen.

Forskningen är tydlig. Vi rör på oss för lite och vi sitter stilla alldeles för mycket. Barn- och ungdomars fysiska aktivitet minskar. En avgörande faktor för att få fler att bli fysiskt aktiva är tillgängliga idrottsanläggningar och andra typer av aktivitetsmiljöer i människors närmiljö.

Forskning visar att det finns ett starkt samband mellan närhet, tillgång och tillgänglighet till idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer och människors idrotts- och motionsvanor. Sambandet gäller för såväl vuxna som ungdomar och barn. Ju fler anläggningar och aktivitetsmiljöer desto mer fysisk aktivitet hos invånarna.

Därför är det viktigt att värna om och möjliggöra en aktiv fritid och god hälsa i en tid då den pågående förtätningen sätter press på de offentliga rummen och resurserna. Det finns ett behov av att skapa en långsiktig och strategisk planering som inkluderar idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer.

3. Idrottshallar

Sid. 24-31

Vid slutet av det tredje kvartalet 2022 uppgick befolkningmängden i Linköpings kommun till 166 212 personer. Vid ingången till 2023 uppgick antalet fullstora hallar till 19 stycken vilket ger ett nyckeltal om 8 748 invånare per idrottshall. I kommunens anläggningsstrategi från 2018 gjordes en jämförelse med flera likvärdiga kommuner och där motsvarande nyckeltal för Linköping var 11 280 invånare per idrottshall. Medelvärde vid tidpunkten för jämförelsen var 9 757 invånare per idrottshall. För att placera sig bland de bättre kommunerna i jämförelsen, cirka 6 000 invånare per idrottshall, behöver Linköpings kommun bygga ytterligare 9 hallar givet nuvarande invånarantal.

Enligt befolkningsprognosen 2023-2033 ökar antal invånare i Linköping från cirka 167 000 till cirka 182 000 invånare under 10-årsperioden. I sammanhanget motsvarar det ytterligare 2 hallar, totalt 11 hallar under perioden 2024-2030. Givet en likvärdig befolkningsutveckling fram till 2040 tillkommer ytterligare 3-4 hallar för perioden 2030-2040. I utvecklingsplanen för motsvarande period finns förslag på 10 alternativa placeringar för sammanlagt 13-15 fullstora hallar.

I Linköping finns 19 idrottshallar som klassificeras som tävlingshallar. Flera av idrottshallarna har inte godkända mått (linjerat mått 40x20) eller godkända frimått men används för matchspel då föreningarna sökt dispens från respektive specialidrottsförbund. I Linköping finns idag totalt 11 idrottshallar med linjerat mått 40x20.

Kommunala tävlingshallar	Planmått (meter)	Läktare
Ekholmshallen	18,5x38	Nej
Folkungahallen	20x40	Ja
Anders Ljungstedts gymnasium	16,5x34,5	Ja
Kungsbergshallen	20x40	Nej
Kärnahallen	20x40	Ja
Lambohovshallen	20x40	Nej
Ljungsbro sporthall	19x38	Ja
Rydshallen	19x38	Nej
Skäggetorpshallen	18x38	Nej
Linköping sporthall	20x40	Ja
Tokarpshallen	19x38	Nej
Vasahallen	16,5x34,5	Ja
Ånestadhallen	18x38	Nej
Friidrottshallen	20x40	Ja
Brokinds idrottshall	20x40	Ja
Valkebohallen	20x40	Ja
Stureforshallen	20x40	Ja
Wahlbeckshallen 2(st)	20x40	Ja

3.1 Utvecklingsidé

I Linköpings kommuns utvecklingsplan finns förslag på 10 alternativa placeringar för sammanlagt 13-15 fullstora hallar.

För att säkerställa att de idrottshallar som planeras att byggas är anpassade utifrån föreningsidrottens behov har Linköpings kommun arbetat fram ett koncept som ska gälla när kommunen anlägger idrottshallar i anslutning till nybyggnationer av skolor.

Idrottshallarna ska tillgodose föreningslivets behov av tränings- och tävlingsarenor med goda möjligheter till cuper och tävlingsevenemang och skolors behov för ämnet idrott och hälsa.

Föreningslivets och skolornas behov bedöms vara likartade och kan sammanfattas i följandepunkter:

- En mötesplats med aktivitet året om, nära nog dygnet runt
- En idrottshall som är anpassad för framtidens idrott och idrottande
- En fullstor plan, linjerad 40x20 meter med erforderlig utrustning
- Service- och kommunikationsytor, exempelvis omklädningsrum
- Konferensrum som möjliggör möten, utbildning och liknande
- Mindre café/servering för att inspirera till kreativa möten
- Läktarkapacitet för cirka 150 sittande inklusive plats för rullstolar
- Tillhörande utomhusmiljö som inspirerar till rörelse

I Linköpings kommun planeras följande idrottshallar fram till 2040:

- Djurgården
- Lingham
- Södra stadsdelarna
- Multiarena Kallerstad (3-5 hallar)
- Vasahallen (2 hallar)
- Kungsbergshallen
- Övre Vasastaden
- Ljungsbro
- Ekängen
- Tornhagen

Djurgården

Linköpings kommun har startat upp arbetet med utbyggnad av den nya stadsdelen Djurgården. Området omfattar cirka 35 hektar mark som kommunen är huvudsaklig ägare av. Detaljplanen ger förutsättningar för cirka 2 000 bostäder. Detaljplanen innefattar också skolor, vårdboende samt ett idrottsområde med både en fullstor idrottshall och fotbollsplaner. I området planeras också för en ny allmän gång- och cykelväg, torg-, park- och naturområden.

Detaljplan över stadsdelen Djurgården.

Linghem

Linköpings kommun arbetar med en utbyggnad i norra delen av området Himna i västra Linghem. Planområdet omfattar totalt cirka 35 hektar mark som kommunen är huvudsaklig ägare av.

Planförslaget innehåller cirka 350 bostäder med inslag av centrumlokaler invid ett mindre torg samt en skola, förskola och fullstor idrottshall med tillhörande utemiljöer. Vidare föreslås nya gator, gång- och cykelvägar samt park- och naturområden med ytor för lek, aktivitet, dagvattenhantering och ekosystemtjänster.

Ett centralt park- och dagvattensstråk löper genom planområdet i nord-sydlig riktning och har förutom dess tekniska funktion att avleda dagvatten vid större skyfall även en funktion att utgöra ett rekreativt huvudstråk för rörelse, motion och fysisk aktivitet.

Södra stadsdelarna

Utifrån ett föreningsperspektiv finns det redan idag ett stort behov av fler ändamålsenliga idrottshallar i de södra stadsdelarna. Idag finns endast en fullstor idrottshall i området, Ekholmshallen.

I anslutning till Skarpans idrottsanläggning i stadsdelen Berga har en ny detaljplan vunnit laga kraft som möjliggör en ny gemensam byggnad för förskola och vårdboende samt en ny fullstor idrottshall. Detaljplanen möjliggör också en utökning av byggrätten för Bäckskolan för att på så sätt möjliggöra fler elevplatser. Samordningen av verksamheter leder till ett tryggt område med verksamheter både dag- och kvällstid. Det bilfria entrétorget som uppstår mellan byggnaderna får en medveten gestaltning. Detaljplanens mål är att samla flera samhällsfunktioner kring ett nytt entrétorget i den norra delen av Konstruktörsgatan, för att på så sätt uppnå ett effektivt resursutnyttjande och samtidigt få en trygg och trafikseparerad miljö som lever en stor del av dygnet.

I anslutning till Harvestadskolan i stadsdelen Harvestad finns en tomt som enligt gällande detaljplan möjliggör en fullstor idrottshall. Denna placering har dock utmaningar i form av en relativt liten byggrätt samt en utmanande situation kopplat till trafik och tillgänglighet.

Linköpings kommun behöver tillsammans med Utbildningsförvaltningen och Lejonfastigheter AB utreda behov och lämplig placering av en fullstor idrottshall i de södra stadsdelarna.

Förslag på utformning av detaljplanen Ljushuvudet i Berga.

Multiarena

Linköpings kommun utreder möjligheter och förutsättningar för en multihall i Kallerstad. Arbetet med en ny detaljplan startade under våren 2021 med syftet att möjliggöra byggnation av en multihall. Linköping saknar idag en arena som möjliggör genomförandet av större evenemang i samma anläggning. Samtidigt finns behov av ytterligare en matcharena för elitverksamhet. Idag finns endast de möjligheterna i Linköpings Sporthall. En framtida multihall kommer bland annat innehålla följande funktioner:

- Idrottshall 1 – matcharena för elitverksamhet, främst för bollsporter. Totalt cirka 2 000 sittplatser för publik.
- Idrottshall 2 – bollhall för föreningsidrott och skola. Cirka 300 sittplatser.
- Idrottshall 3 – hall för bollsporter och redskapsgymnastik för skolverksamhet och föreningsidrott. Cirka 150 sittplatser.
- Idrottshall 4 - hall för bollsporter och redskapsgymnastik för skolverksamhet och föreningsidrott. Cirka 300 sittplatser.
- Idrottshall 5 – hall för extern uthyrning som är avskiljbar. Cirka 150 sittplatser.
- Träningslokaler som dans, gym och styrketräning.

Anläggningen ska även innehålla erforderliga antal omklädningsrum, huvudentré med entrézon, reception, kontor, vaktmästeri, förråd, toaletter, café och kiosk, mötesrum, kansli och eventuellt restaurang.

Vasahallen

I anslutning till Berzeliuskolan och nuvarande Vasahallen kommer det under våren 2024 finnas möjligheter för föreningslivet att boka två fullstora idrottshallar i centrala Linköping. De båda hallarna är också ett välkommet tillskott för de centrala skolorna i Linköping som idag har brist på idrottshallar för idrottsundervisning. I anläggningen kommer det också finnas en matsal för skolelever. En av idrottshallarna kommer att anpassas för trupp-gymnastik med bland annat:

- 2 stycken upphissbara tumblinggolv
- 2 stycken nedsänkta trampoliner
- 3 stycken trampolinupphängda hoppgrupsmadrasser
- 1 höj- och sänkbar hoppgrupsmadrass
- 1 nedsänkt trampolintrack
- Läktare för cirka 150 personer

Illustrationsbild Nya Vasahallen: Winell & Jern

Nya Kungsbergsskolan

Linköpings kommun har i flera år planerat för en ny centralt placerad skola - Nya Kungsbergsskolan, med placering vid Drottningtorget. Skolan kommer att få ett centralt och viktigt läge i Linköpings växande innerstad. När skolan byggs finns möjlighet för byggnation av en fullstor idrottshall med cirka 300 läktarplatser samt en mindre idrottshall.

Övre Vasastaden

Ett arbete pågår med att utveckla övre Vasastaden från ett industri/handelsområde till en innerstadsmiljö med cirka 1 400 nya bostäder. Övre Vasastaden planeras bli en ny del av innerstaden där Linköpings innerstadsgräns flyttas ut och staden får en ny gestaltning mot norr. Förutom bostäder planeras det också för både förskola och grundskola. I arbetet med detaljplanen kommer förutsättningar för en fullstor idrottshall i området att utredas.

Ljungsbro

Ljungsbro är den ytterstadsdel som har flest invånare och dessutom en relativt ung befolkning med många barn- och ungdomar. Ljungsbro och närliggande Berg förväntas också att växa än mer med fler bostäder och därmed en ökad befolkningsmängd.

Ljungsbro har idag en fullstor idrottshall med läktarkapacitet. Ljungsbro och Berg har ett omfattande föreningsliv som idag har svårt att bedriva sin verksamhet fullt ut på grund av att den enda större idrottshallen inte räcker till. Det är idag fyra relativt stora föreningar som alla bedriver större delen av sin verksamhet i Ljungsbro Sporthall.

Utifrån både exploatering, befolkningsmängd och föreningsbehov föreslår utvecklingsplanen att det byggs ytterligare en fullstor idrottshall i Ljungsbro.

Ekängen

Ekängen växer och det sker en snabb exploatering av området. Idrottsföreningen i Ekängen sysselsätter många barn och ungdomar men de saknar bra förutsättningar för att bedriva inomhusidrott då det idag saknas en större idrottshall i området.

I samband med anläggandet av en konstgräsplan i Ekängen avsattes också yta/mark för anläggande av en idrottshall i direkt anslutning till konstgräsplanen. Behovet av en fullstor idrottshall finns redan idag och med anledning av den snabba exploatering som sker i Ekängen föreslår utvecklingsplanen att det byggs en ny fullstor idrottshall i stadsdelen.

Tornhagen

Planering pågår för utveckling av Tornhagsskolan som i olika etapper ska rustas upp och moderniseras. För skolans verksamhet har det framkommit önskemål och behov att komplettera den befintliga mindre idrottshallen med en fullstor idrottshall i anslutning till skolan.

3.2 Demografiska förutsättningar utifrån barn- och elevprognoser

En förutsättning för att få en kommunekonomiskt hållbar finansiering av nya idrottshallar är att både barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden ser ett behov av idrottshallar som kan nyttjas effektivt dagtid, kvällstid och helger.

Utifrån ett föreningsperspektiv ser Kultur- och fritidsförvaltningen ett behov av idrottshallar på samtliga föreslagna platser. På flera av platserna har också Utbildningsförvaltningen signalerat ett behov av fullstora idrottshallar för att klara skolans behov av verksamhetsanpassade lokaler för ämnet träning och hälsa.

Utbildningsförvaltningen planerar skolor utifrån barn – och elevprognoser. De senaste prognoserna visar att antalet grundskoleplatser i Linköpings kommun kommer att minska kommande år. Elevantalet i grundskolan, förskoleklass till årskurs 9, minskar enligt kommunens befolkningsprognos med cirka 1 100 elever under perioden 2023-2032.

Detta har resulterat i att Utbildningsförvaltningen flyttat fram flera av de planerade skolorna. I barn- och ungdomsnämndens och bildningsnämndens 10-åriga lokalförsörjningsplan finns endast multihallen med inom planperioden där de båda nämnderna ser ett gemensamt behov av att få möjlighet till sju schemapositioner (3,5 hall).

4. Anläggningar på gräs och konstgräs

Sid. 32-37

4.1 Nuläge

I Linköping finns cirka 38 fotbollsföreningar med cirka 350 lag. Fotbollsverksamheten bedrivs på cirka 20 olika fotbollsanläggningar som är lokaliserade på olika platser i Linköping.

Naturgräs

Kultur- och fritidsnämnden har cirka 20 gräsplaner fördelat på 10 anläggningar. Utöver dessa finns det ett antal anläggningar med föreningsdrift, där föreningar sköter anläggningen och får driftsbidrag av kommunen.

Fotbollsanläggningar på naturgräs	Antal planer
Kungsberget	1
Stångebro	5
Lingvallen	3
Ryd Solhaga	3
Rydskogen	2
Skarpan	2
Vidingsjö motionscentrum	2
Vidingsjö långgatan	1
Friidrottsarenan	1
Vidingsjöskolan	1

Konstgräs

I Linköpings kommun finns 13 konstgräsplaner (inklusive de två nya konstgräsplaner som planeras att anläggas under 2023), varav fyra föreningsägda, vilket ger 12 785 invånare per konstgräsplan. I jämförelse med andra likvärdiga kommuner går det i genomsnitt cirka 12 000 invånare per konstgräsplan.

Enligt befolkningsprognosen 2023-2033 ökar antal invånare i Linköping från cirka 167 000 till cirka 182 000 invånare under 10-årsperioden. I sammanhanget motsvarar det ytterligare två konstgräsplaner under perioden 2024-2030.

Givet en likvärdig befolkningsutveckling fram till 2040 tillkommer ytterligare två konstgräsplaner för perioden 2030-2040.

I denna utvecklingsplan finns det förslag på placering av fyra nya konstgräsplaner i Sturefors, Vikingstad, Malmslätt och i den planerade stadsdelen Djurgården alternativt vid Grenadjärvallen. Utvecklingsplanen presenterar också de konstgräsplaner som redan är beslutade och som planeras att anläggas under 2023-2024.

Kommunala konstgräsplaner	Planmått (meter)	Omklädningsrum
Linköping Arena	105x65	Ja
Skarpans IP	75x50	Ja
Linköping Airdome	105x65	Ja
Anders Ljungstedts Gymnasium	105x65	Nej
Ekängen	105x65	Fr.o.m. våren 2023
Skäggetorp	105x65	Ja
Ljungsbro	105x65	Nej

Föreningsdrivna konstgräsplaner	Planmått (meter)	Omklädningsrum
Hjulsbro (2 planer)	105x65	Ja
Fredriksbergs IP	105x65	Ja
Berg	75x50	Ja

Till skillnad från naturgräsplaner kan konstgräsplaner i stort sett nyttjas året runt och är i dag bokningsbara cirka 2000 timmar per år. Sommartid nyttjas i första hand kommunens gräsplaner men under höst, vinter och vår är det stor efterfrågan på konstgräsplaner från kommunens fotbollsföreningar. Störst efterfrågan är det i Linköping Airdome som är en väderskyddad anläggning med en fullstor konstgräsplan.

Övriga idrotter

Förutom fotboll bedriver också idrotter som cricket och rugby sin huvudsakliga verksamhet på gräs/konstgräs.

Rugby

Linköpings Rugbyklubb bedriver verksamhet i både Linköping och Norrköping. Föreningen har ett herr- och damlag i division 1. I Linköping bedriver de sin verksamhet på naturgräsplanen vid Wahlbeckshallen i Ryd.

Cricket

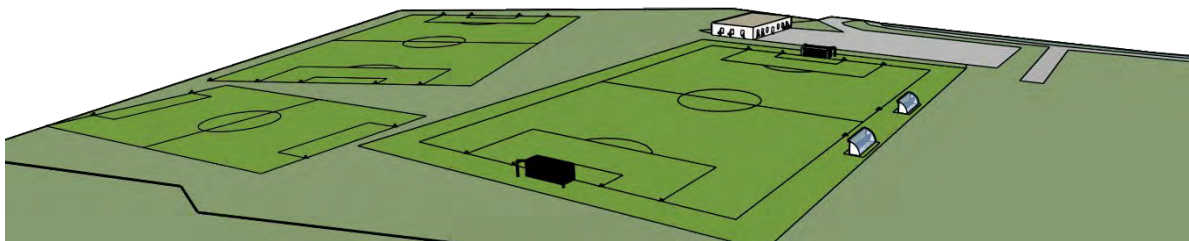
Linköpings Cricketklubb bedriver sin verksamhet i Vidingsjö Motionscentrum. Under 2020 byggdes en ny pitch som möjliggör bra tränings- och matchförutsättningar för föreningen.

4.2 Utvecklingsidé

Linköpings kommun har under de senaste åren anlagt flera konstgräsplaner och det finns beslut på att anlägga ytterligare konstgräsplaner i Linghem, Skarpan (Berga) och Lambohöv. Utifrån ett närhetsperspektiv föreslås nya konstgräsplaner på ytterligare fyra platser i Linköping – Sturefors, Vikingstad, Malmslätt och i den nya stadsdelen Djurgården alternativt vid Garnisonen i centrala Linköping. Vidare föreslås Ekängen få en ny naturgräsplan i direkt anslutning till befintlig konstgräsplan.

Lambohov

Stadsdelen Lambohov saknar idag en konstgräsplan vilket innebär att föreningens omfattande fotbollsverksamhet saknar möjlighet att i närområdet bedriva verksamhet under höst och vinter. För att föreningen ska kunna träna på konstgräs behöver de boka planer på olika platser runt om i Linköping. En ny fullstor konstgräsplan föreslås att anläggas i stadsdelen. För att skapa en fungerande idrottsanläggning föreslås också en ny servicebyggnad med omklädningsrum, förråd och samlingslokal att anläggas i direkt anslutning till fotbollsplanen.

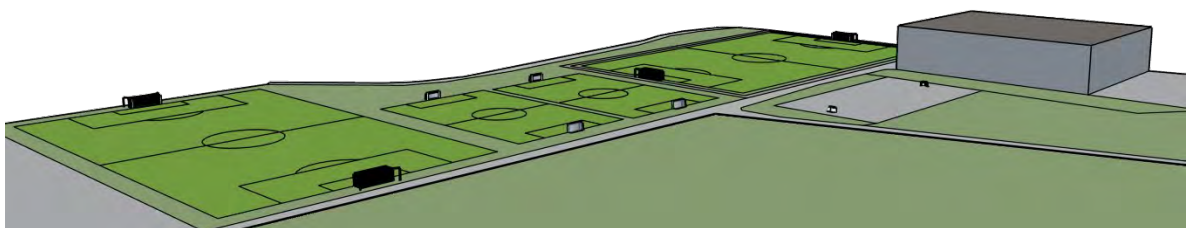

Skarpn

Skarpans IP i Berga består idag av en 9-9 konstgräsplan, två naturgräsplaner, löparbana, längdhoppsgrop samt en servicebyggnad med bland annat omklädningsrum, samlingslokal, förråd och kiosk.

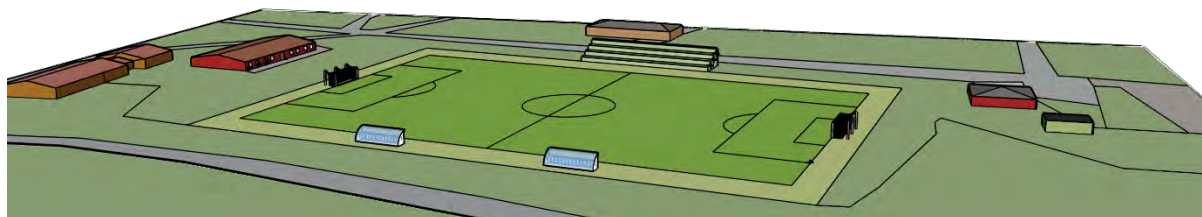
Konstgräsplanen togs i drift årsskiftet 2010-2011 och har under åren haft en hög nyttjandegrad. Det befintliga konstgräset planerades att bytas under 2022 till förmån för ett nytt konstgrässystem. Planens storlek begränsar användningsmöjligheterna och föreningslivet har signalerat önskemål och behov av en fullstor konstgräsplan för att kunna spela 11 mot 11 fotboll. En fullstor konstgräsplan möjliggör också att två 7 mot 7 matcher kan spelas samtidigt.

Under 2022 beslutades att Skarpans konstgräsplan ska utökas till en fullstor 11-11 konstgräsplan. I direkt anslutning till fotbollsplanen planeras också en ny fullstor idrottshall.

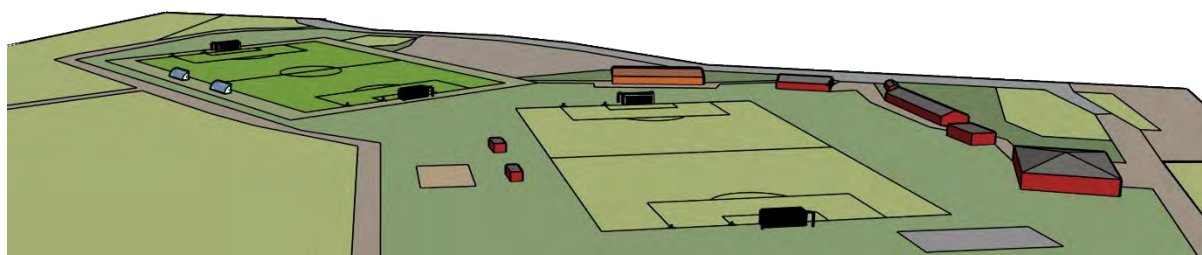
Garnisonen/Djurgården

I samband med framtagande av detaljplanen i Djurgården avsattes mark för anläggande av 1-2 konstgräsplaner inom detaljplanen. Då det planeras för en ny konstgräsplan i Lambohov finns det inte längre någon naturlig förening för nyttjande av konstgräsplanen i Djurgården. Garnisonsområdet i Linköping är en av de stadsdelar/områden som väntas exploateras i stor utsträckning med flera nya bostäder och därmed fler inflyttade människor. Området saknar idag en konstgräsplan och i området finns en stor förening som idag inte har möjlighet att bedriva verksamhet på konstgräs i närområdet. Utvecklingsplanen föreslår en ny konstgräsplan i Djurgården alternativt på Grenadjärvallen som idag är en naturgräsplan.

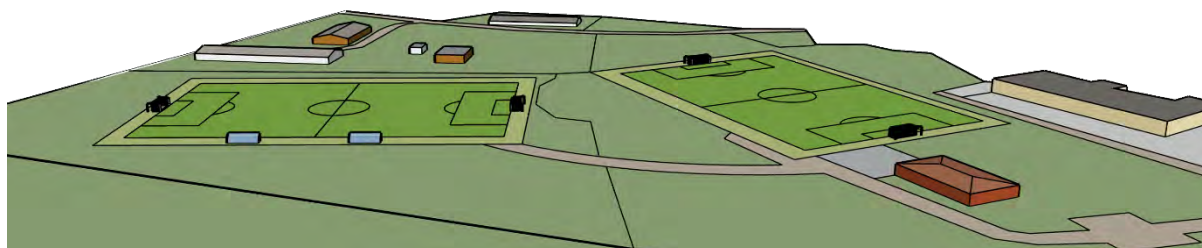
Sturefors

Närheten till idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer är viktigt för att människor ska vara fysiskt aktiva. Utvecklingsplanen ser ett behov av att alla större orter utanför Linköping bör ha en konstgräsplan och en idrottshall. Att ha dessa anläggningar inom sitt närområde innebär bättre förutsättningar för att få barn och ungdomar att vara fysiskt aktiva. Det är också positivt utifrån ett miljöperspektiv då barn och ungdomar slipper ta sig in till centrala Linköping för att bedriva sin idrott. Under hösten 2021 stod en ny fullstor idrottshall klar i Sturefors. Utvecklingsplanen föreslår att det även anläggs en konstgräsplan i Sturefors som möjliggör för föreningslivet i Sturefors att kunna bedriva fotbollsverksamhet i närområdet även under vinterhalvåret.

Ekängen

I juni 2019 färdigställdes en ny konstgräsplan i Ekängen. Under 2023 kommer en ny servicebyggnad att uppföras i anslutning till konstgräsplanen med funktioner som kansli, samlingsrum, kiosk, pentry, förråd och omklädningsrum. Idrottsområdet i Ekängen föreslås utvecklas ytterligare med byggnation av en 11 mot 11 naturgräsplan för att möta det behov av fotbollsytor som finns i området.

Vikingstad

Resonemanget om en konstgräsplan i Sturefors gäller också för Vikingstad. Utvecklingsplanen ser ett behov av att alla större orter utanför Linköping bör ha en konstgräsplan och en idrottshall. Att ha dessa anläggningar inom sitt närområde innebär bättre förutsättningar för att få barn och ungdomar att vara fysiskt aktiva. Vintern 2022 stod en ny fullstor idrottshall klar i Vikingstad. Utvecklingsplanen föreslår att det även anläggs en konstgräsplan i Vikingstad som möjliggör för föreningslivet att kunna bedriva fotbollsverksamhet i närområdet även under vinterhalvåret. En lokalisering av en ny anläggning behöver utredas vidare då det idag inte finns några lämpliga placeringar som ligger på kommunal mark.

Malmslätt

Även Malmslätt saknar idag tillgång till konstgräsplan som möjliggör för föreningar att i sitt närområde även kunna träna fotboll under vinterhalvåret. En lokalisering av en ny konstgräsplan i Malmslätt behöver utredas vidare.

Linghem

I samband med entreprenaden avseende Linköping Airdome återbrukades det gamla konstgräset och placerades på en befintlig grusplan i Linghem. Fotbollsplanen är en mindre 9 mot 9 plan och fungerar endast för träning och match för yngre barn- och ungdomar. Utvecklingsplanen föreslår att en ny fullstor konstgräsplan anläggs i anslutning till den befintliga anläggningen Lingheden. En ny fullstor konstgräsplan i Linghem har planerats sedan länge men det var först under 2022 som Linköpings kommun fick rådighet över den mark där konstgräsplanen ska anläggas.

5. Anläggningar på is

Sid. 38-42

5.1 Nuläge

I Linköpings kommun finns tre ishallar som kan nyttjas året runt. Under vinterhalvåret ökar isytan i och med kommunens konstfrusna utomhusanläggningar på Stångebro och i Ljungsbro.

Med motsvarande nyckeltal som under kapitlet om idrottshallar ger det 41 483 invånare per ishall. Enligt statistik från Svenska ishockeyförbundet går det i genomsnitt cirka 27 000 invånare per ishall och för att Linköpings kommun ska nå genomsnittsvärdet behövs ytterligare motsvarande 2 ishallar.

Enligt befolkningsprognosen 2023-2033 ökar antal invånare i Linköping från cirka 167 000 till cirka 182 000 invånare under 10-årsperioden. I sammanhanget motsvarar det ytterligare 1 hall, totalt 3 hallar under perioden 2022-2030. Givet en likvärdig befolkningsutveckling fram till 2040 tillkommer ytterligare 1 hall för perioden 2030-2040.

Linköping behöver fler isytor då både ishockeyn, konståknningen och skolors idrottsprofiler är i behov av fler istider. Det finns också önskemål om fler tider för allmänhetens åkning.

Linköpings Curling klubb saknar idag anläggning och har under många år uppvaktat Linköpings kommun med önskemål om en curlinghall som enligt föreningen är en förutsättning för utveckling av curlingverksamheten i Linköping.

Varma vintrar är en utmaning för att kunna få en godkänd och säker is på bandyplanen på Stångebro Sportfält. Bandy har under flera år haft problem med att kunna bedriva sin verksamhet på grund av milda vintrar, vilket gör att man inte får till is. En ny anläggning för bandy är en förutsättning för att verksamheten ska få bra förutsättningar.

Utvecklingsplanen föreslår byggnation av en ny ishall som är anpassad för konståkning, en ny inomhusanläggning för bandy samt att se över möjligheten att bygga en curlinghall i Linköping.

5.2 Utvecklingsidé

Ny ishall

Konståkning är en komplex idrott som ställer höga krav på fysisk förmåga och mental styrka. Det är en utpräglad tekniksport som kräver mycket övning på såväl is som på mark för att bemästra hopp, piruetter och steg.

En stor del av konståkarens träningsmängd sker på is, ofta till musik varför en optimerad musikanläggning för konståkningens behov är ett mycket viktigt redskap. Konståkning är en åretruntidrott med en tävlingssäsong som löper från slutet av augusti till april. Detta innebär att behovet av träningstid på is är ca 11 månader per år för att åkarna ska hinna förbereda sig inför kommande säsong.

Fysträning/off-iceträning är en viktig del av konståkning som idrott och det bör finnas förutsättningar att bedriva denna typ av träning i anslutning till isytan. Övriga ytor av vikt för en god träningsmiljö är omklädningsrum, förråd och föreningslokaler.

Enligt uppgifter från Svenska Konståkningsförbundet ska en ishall anpassad för konståkning uppnå följande krav och rekommendationer:

- Isytan ska vara 30 x 60 meter, halltemperaturen lägst 7 grader Celsius och istemperaturen -4 till -5 grader Celsius
- Musikanläggning med möjlighet för uppspelning från CD-skiva, dator eller mobil enhet
- Musikanläggningen ska kunna manövreras från isytan
- Högtalare ska vara placerade över hela isytan för fullgod ljudåtergivning för åkaren
- Anläggningen ska ha hoppsele/fallskydd. Hoppsele/fallskydd används på alla nivåer i alla utvecklingsstadier samt vid verksamhet för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning
- Anläggningen ska ha speglar. Med hjälp av speglar kan utövaren kontrollera att rörelser utförs på ett korrekt sätt
- Takhöjd minst 5 meter
- Anläggningen ska ha ytor för uppvärmning, nedjogning och träning. Ytan ska vara utrustad med mjukt golv samt erforderlig utrustning
- Erforderligt antal omklädningsrum och förråd

Alla ska kunna åka konståkning och för en tillgänglig ishall är det viktigt att tänka på följande:

- Att det finns fallskydd (ibland kallat hoppsele) monterat över isytan
- Att sargen alltid byggs med bred öppningsmöjlighet och att ingången till isen inte har för hög tröskel
- Att samtliga ingångar (även till entré och utrymningsvägar) i ishallen förses med ramper för rullstol
- Att samtliga transportvägar i ishallen, till isen, till omklädningsrum och övriga utrymmen, alltid är framkomliga för rullstol
- Att det finns toaletter anpassade för personer med rullstol

En ny ishall för konståkning och allmänhetens åkning innebär att ishockeyn får tillgång till fler istider i redan befintliga ishallar.

Ny anläggning för bandy och curling

Stångebro/Kallerstad kommer i en framtid att exploateras till förmån för bland annat bostäder, kommersiella lokaler och offentlig service. Nuvarande bandyplan kommer troligtvis att behöva omlokaliseras till en annan plats.

Utvecklingsplanen föreslår en ny bandyanläggning i Vidingsjö (i anslutning till Smedstad Ridsportcenter) som i *Översiktsplan för staden Linköping* är utpekad som ett område för idrott och rekreation. I området finns också möjlighet att lokalisera nya naturgräsplaner för fotboll som ersättningsplaner för de fotbollsplaner som eventuellt försvinner i samband med exploateringen av Stångebro.

En ny inomhusanläggning för bandy är nödvändigt för att bandyn på sikt ska kunna utvecklas. En ny bandyanläggning ska bland annat uppfylla följande krav och rekommendationer enligt Svenska Bandyförbundet:

- Spelyta 105x65 meter
- Anläggningen ska vara i drift under perioden 1 september – 30 mars
- Erforderliga frimått utanför isytan
- Anläggningen ska vara klimat och miljöanpassad
- Erforderlig kyleffekt, avfuktning och ventilation
- Isolering och värmerör under kylrören
- Pisten ska vara omgärdad av en kylsarg
- Utrustning för att mäta isens tjocklek
- Kravenlig utrustning i form av målburar, sarg, spelarbänkar, utvisningsbänkar, sekretariat etcetera
- Erforderliga antal omklädningsrum för minst 20 personer
- Omklädningsrum för domare
- Sliprum, sjukvårdsrum och dopingkontrollrum
- Belysning med minst 1 200 lux (vitt sken)
- Parkeringsplatser i anslutning till anläggningen
- Sociala ytor för aktiva och åskådare
- Åskådarekapacitet för cirka 1 000 personer
- Erforderligt antal toaletter
- Reservbelysningssystem
- Högtalarsystem
- Resultattavla
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
- Servicefunktioner för media

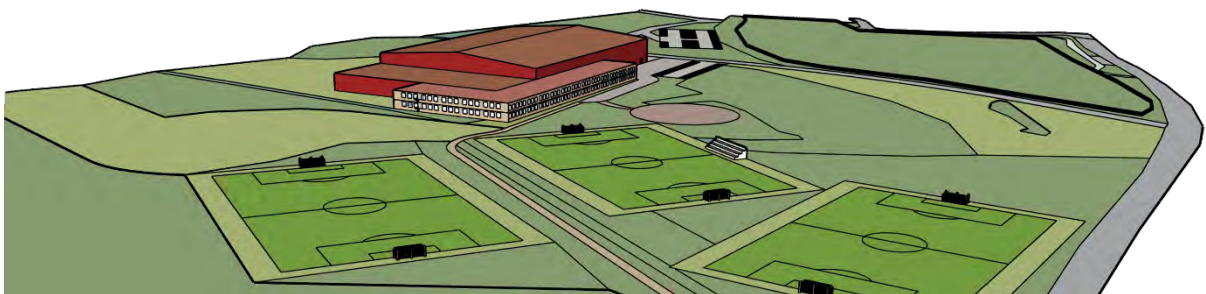
Linköping saknar idag en anläggning för curling. I anslutning till en ny bandyanläggning skulle också en hall för curling kunna anläggas då det finns driftsfördelar att ha dessa två anläggningar i anslutning till varandra.

En curlinghall bör/ska ha följande funktioner:

- Ishallsdel med 4 curlingbanor enligt gällande regelmått
- Takhöjd minst 5,5 meter

- En isolerande och solavskärmande fasadvägg med fönster som medger visuell kontakt med utanförliggande omgivning
- Lastintag in till hallen
- Perrong med regelrätta mått runt isen för möjlighet till uppvärmning
- Stenmagasin (betongplatta och kylrör under) för förvaring av curlingstenar
- 3 stycken golvrännor med regelrätta mått för att avlägsna isskrap och snö. Golvrännorna ska förses med värme för att kunna smälta snö.
- Förvaring för ishyvel
- Serviceutrymmen för el, kyla, fläkt, värme- och vattenrening, verkstad, kallförråd
- Erforderligt antal toaletter (inklusive HWC)
- Entré/reception
- Förråd
- Omklädningsrum
- Kontor
- Café
- Läktare på övre plan (2 rader på totalt 40 kvm).
- Teknik enligt gällande regelverk avseende bottenplatta, kylrör, värmerör, luftbehandling, styrsystem och vatten.
- Reglerbar bländfri belysning på 700 lux
- Spegel eller kamera på ena sidan av banorna
- Ljudanläggning
- Möjlighet för webstreaming
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Vid en eventuell projektering av bandyhall och curlinghall kommer specifika lokal- och funktionsprogram att tas fram för respektive anläggning.

Exempel på hur bandyhall, curlinghall och fotbollsplaner kan utformas i anslutning till Korpvallarna i Vidingsjö.

6. Anläggningar i skog, mark, luft och vatten

Sid. 43-56

I detta kapitel beskrivs de anläggningar och idrotter som bedriver sin huvudsakliga verksamhet antingen i luften, vattnet eller i skog och mark. Flera av dessa anläggningar är öppna, tillgängliga och nyttjas i hög grad för den egenorganiserade idrotten.

En central fråga för att främja det flexibla och egenorganiserade idrottandet är att säkerställa att det finns anläggningar och aktivitetsytor tillgängliga för denna typ av aktiviteter. Flera av de egenorganiserade idrottsaktiviteterna är i sig inte beroende av särskilda anläggningar. Samtidigt kan särskilt vigda ytor för dessa aktiviteter vara av stor betydelse för att inspirera till och möjliggöra utövandet av dem. Detta behöver dock inte nödvändigtvis handla om att skapa anläggningar för *enbart* dessa aktiviteter, utan istället anlägga anläggningar som fungerar för både föreningsledda och egenorganiserade aktiviteter.

För att främja den fysiska aktiviteten bland kommunens invånare, behöver Linköpings kommun säkerställa att det finns anläggningar och ytor där det går att utöva de alltmer populära egenorganiserade idrottsaktiviteterna. Det är viktigt att arbeta för att dessa mötesplatser blir tillgängliga samt upplevs trygga och attraktiva för alla målgrupper och invånare i Linköping.

6.1 Nuläge

Motionsspår

I Linköping finns totalt 37 uppmärkta motionsspår (se tabell), av vilka 27 motionsspår hanteras av föreningar genom kommunala bidrag och övriga har kommunal drift.

Motionsspår	Antal spår	Spårlängd (km)	Eljus (km)	Drift
Vidingsjö motionscentrum	3	2,5,5,10	2,5	Kommun
Ryd motionscentrum ²	2	2,5, 5	2,5	Kommun
Vallaskogen	2	2,5, 5		Kommun
Stångårundan	1	6,4	6,4	Kommun
Askeby	1	2,5		Förening
Bankekind	1	2,5	2,5	Förening
Björkeberg	1	1,1		Förening
Brokind	1	2,4	2,4	Förening
Gammalkil	1	2,2	2,2	Förening
Gistad	2	2,5,2,5	2,5	Förening
Hackefors	3	2,5,5,6,5	2,5	Förening
Lambohov	1	2,5	2,5	Kommun
Linghem	1	2,8	2	Kommun
Olstorp	3	3,5,5	3	Förening
Malmslätt	3	2,4,5,6	2,7	Förening
Nykil	1	1,3		Förening
Sjögestad	1	2		Förening
Skeda udde	1	1,3		Förening
Slaka	1	2,8		Förening
Stjärnorp	2	2,4		Förening
Sturefors	1	1,2	1,2	Kommun
Tallboda	1	2,2	2,2	Förening
Ulrika	2	2,2,7,5	2,2	Förening
Vikingstad	1	2,5	2,5	Förening

Utöver dessa motionsspår finns det även slingor som används frekvent av Linköpingsborna för motions- och idrottsaktiviteter (inte minst promenader och löpning) trots att de inte har märkts upp för detta specifika ändamål. Runtom i kommunen finns en mängd olika

---

² 5 km-spåret i Ryd är sammankopplat med 5 km-spåret i Vallaskogen vilket möjliggör ett markerat milspår.

vandringsleder och naturområden som lämpar sig för promenader och löpning. I centrala Linköping utgör rundan runt Stångån troligtvis det mest populära motionsstråket. Under 2022 blev "Stångårundan" uppmärkt med skyltar och utmed spåret finns ett antal olika träningsstationer med QR-koder för att se hur övningarna ska utföras. Runt Stångån, samt i kommunens parkområden, används också grönytorna för gruppträningar och egen träning under framförallt sommarhalvåret.

Vandringsleder, naturområden liksom urbana miljöer med dess allmänna gång- och cykelvägar ska med andra ord inte underskattas som ytor för motions- och idrottsaktiviteter. Snarare finns det stor potential till att uppmärksamma Linköpingsborna på vilka oändliga möjligheter det finns till egenorganiserade aktiviteter på dessa ytor.

Detta skulle bland annat kunna ske genom att sätta upp fler informationsskyltar, märka upp avstånd samt se över belysningen. Likaså finns det potential till att via nya tekniska lösningar och digitala kanaler uppmärksamma Linköpingsbor på de olika stråk som finns tillgängliga.

Utegyms

Upprättande av utegym har kommit att bli en allt vanligare respons från kommunen för att bemöta det ökade intresset av att röra sig i egenorganiserad form utomhus. I Linköping finns följande utegym:

Lokalisering	Placering
Berga	Vid aktivitetsparken
Bestorp	Vid aktivitetsytan
Garnisonen	Vid aktivitetsparken
Hackefors	
Johannelunds centrum	
Malmslätt	
Mjärdevi	Vid tennisbanorna
Linghem	Vid motionsspåret
Ljungbsro	Vid aktivitetsparken
Rydskogen	I Ryd Motionscentrum
Skeda udde	
Skäggetorp	Vid aktivitetsparken och vid rosendalsskolan
Södra Ekkällan	
Tallboda	Vid motionsspåret
Tannefors	Snugganparken
Ullstämman	Vid motionsspåret
Vidingsjö	Vid motionsspåret
Vikingstad	
Vimanshäll	

Spår för längdskidåkning

Två föreningar bedriver skidåkning (längdskidor) i Linköping – Linköpings Skidklubb och Vreta Skid och Motion.

Linköpings Skidklubb har sin verksamhet i Hackefors (Åbysäcken). De spårar och nyttjar även Landeryds golfbana och Linköpings golfbana.

Vreta Skid och motion har sin verksamhet norr om Ljungsbro på Vreta Skicenter som erbjuder en konstnöanläggning (3,3 km) samt flera spår i fritidsområdet Olstorp. Föreningen önskar utveckla anläggningen med framförallt nya maskiner som innebär stora investeringar för föreningen.

Mountainbike och landsvägscyklning

Mera Lera MTB är Linköpings cykelklubb för mountainbike. Föreningen har idag uppmärkta banor i Vidingsjö/Tinnerö samt i Vallaskogen. Sedan 2020 finns också ett längre uppmärkt spår på drygt 30 km. Cyklning (både landsväg och mountainbike) är en idrott och motionsform som ökat mycket de senaste åren och banorna används både av föreningens medlemmar men också i allt högre utsträckning av motionärer i alla åldrar.

Cykelföreningen CK Hymer är en cykelförening inom framförallt landsvägscyklning. Föreningen har sin hemvist i en lokal i Berga idrottshall.

Flera föreningar har även sektioner med mountainbikeverksamhet.

Flygsport

I Linköping finns fyra föreningar som bedriver verksamhet i luften. Linköpings fallskärmklubb har sin verksamhet på Skärstad flygfält i Motala. Linköpings flygklubb huserar på Pilotgatan i Linköping i närheten av Linköpings Flygplats. Linköpings Segelflygklubb bedriver sin verksamhet på Finspångs Sportflygfält.

Malmens Modellflygklubb har tidigare haft sin verksamhet vid Djurgården men tvingades flytta i samband med exploateringen av Vallastaden. Föreningen saknar idag en plats att vara på.

Vattensporter

Linköpings Kanotklubb bedriver sin verksamhet i Stångån och har sitt klubbhus vid segelbåtshamnen. Föreningen bedriver också verksamhet i Ljungsbro Simhall. Föreningen ser ett utvecklingsbehov av att flytta sin verksamhet så att de kommer närmre de centrala delarna av staden. Även Linköpings Segelbåtssällskap bedriver verksamhet i segelbåtshamnen som förutom segling också bedriver parasegling och radiostyrd segelbåt.

Linköpings Jolleseglarklubb har sin hemvist vid Stångåns utlopp i Roxen i närheten av Olstorp i Ljungsbro.

Linköpings Kabelsportförening har sin anläggning i Stångån i centrala Linköping.

Linköpings Vattenskidklubb har sin anläggning norr om Ljungsbro.

Orientering

I Linköping finns fyra orienteringsklubbar – OK skogsströvarna, IFK Linköping Orienteringssällskap, OK Roxen samt Linköpings Orienteringsklubb. OK Skogsströvarna bedriver sin huvudsakliga verksamhet i Olstorp, IFK Linköping Orienteringssällskap har sin bas i Vidingsjö motionscentrum där också Linköpings Orienteringsklubb huserar som äger och driver LOK- gården.

OK Roxen är en gemensam tävlingsklubb för OK Skogsströvarna och IFK Linköping Orienteringssällskap. Orientering bedrivs i skogen och för föreningarna som bedriver orientering är det viktigt att ha tillgång till bra orienteringskartor och ha goda relationer med markägare.

Beachvolleyboll

Linköpings Beachvolleyboll Club är en del av föreningen Linköpings Volleyboll Club och bedriver sin verksamhet i Trädgårdsföreningen där det finns tre planer utomhus för beachvolleyboll. Utöver dessa planer finns det ytterligare planer i bland annat i Berga, Ryd, Valla och vid Linköpings Universitet. I Beach Arena finns tre planer inomhus. Anläggningen drivs i privat regi.

Motorsport

Linköpings Motorsällskap bedriver sin verksamhet på Linköpings Motorstadion – Sviestad. Föreningen har nio olika sektioner enligt listan nedan. Föreningen driver anläggningen och arrenderar marken av Linköpings kommun.

- Cross
- Enduro
- Speedway
- Trial
- Karting
- Radiostyrd bil
- Banracing
- Rally
- Roadracing

Discsport

Discgolf har vuxit lavinartat de senaste åren och är en av världens snabbast växande sporter och fritidsaktiviteter. Discgolf är en tillgänglig aktivitet som passar alla och det är gratis att spela på de flesta banorna. I Linköping finns det fem discgolfbanor där det bedrivs föreningsverksamhet men som också är tillgängliga för allmänheten:

- Rydskogen (18 hål)
- Stångebro (9 hål)
- Olstorp (12 hål)
- Linghem (9 hål)
- Bjärka Säby (9 hål)

Banorna i Linghem och Olstorp planeras att byggas ut. Utvecklingsplanen föreslår att det anläggs fler banor för discgolf i Linköping som möjliggör för fler människor att utöva denna tillgängliga aktivitet. Områden som Vidingsjö, Ullstämman och Berga är intressanta platser att utreda vidare.

Långfärdsskridskor

Linköpings Långfärdsskridskoklubb bedriver delar av sin verksamhet på Isovalen på friidrottsarenan.

Golf

Befintliga golfbanor/golfklubbar i staden är Linköpings Golfklubb och Landeryd golfklubb. I dagsläget bedöms båda dessa golfbanor kunna vara kvar även om Linköpings Golfklubb ligger på ett centralt och attraktivt exploateringsområde. I översiktsplanen för Linköping pekas ett läge ut för omlokalisering av golfbanan om detta skulle bli aktuellt. Mark redovisas för ny golfbana söder om Linköping i närheten av Tinnerö naturreservat.

Utöver dessa golfbanor finns ytterligare 3 golfbanor i Linköpings kommun som är lokaliserade i Vårdsberg, Vreta Kloster och Västerby.

6.2 Utvecklingsidé

Urbana motionsstråk

Att främja rörelse och fysisk aktivitet handlar inte bara om att stödja och utveckla föreningsidrotten. Det handlar också om att skapa aktivitetsmiljöer och upplevelser kring aktivitet, utanför det organiserade föreningslivet.

Som tidigare nämnts väljer allt fler bort föreningsidrotten och motionerar istället på egen hand. Några av de populäraste motionsaktiviteterna är att promenera, löpträna, cykla och styrketräna. I Linköpings kommun finns det goda förutsättningar till att utöva dessa aktiviteter.

Den centralt placerade aktivitetsmiljön kring Stångån är populär för både promenader och löpning. För att addera mer rörelseglädje och höja upplevelsen ytterligare för de som väljer att motionera där har Linköpings kommun anlagt ett urbant motionsspår utmed Stångån.

Motionsstråket startar vid konstverket Målarmusslan och går sedan medsols runt Stångån, totalt cirka 6,4 km. Stångårundan innehåller också stationer som är utmarkerade med skyltar. På skyltarna finns QR-koder som leder till instruktionsfilmer med övningar i olika svårighetsgrad.

Linköpings kommun ser att denna typ av tillgängliga mötesplatser som främjar fysisk aktivitet går att utveckla på fler platser i Linköping.

Utvecklingsplanen föreslår att ett liknande aktivitetsstråk skapas utmed Tinnerbäcken i stadsdelen Berga. Det finns också utvecklingsmöjligheter inom ramen för olika detaljplaner, till exempel Djurgården, Linghem och Östra Valla, att skapa denna typ av aktivitetsstråk vilket skapar bra förutsättningar för de boende att kunna motionera i sin närmiljö.

Utveckling av Ryd Motionscentrum

Stadsdelen Ryd har en strategisk och central placering i Linköping med Skäggetorp, Gottfridsberg, Västra Valla och Mjärdevi som angränsande stadsdelar. I Ryd bor det cirka 9 000 personer och totalt bor det cirka 30 000 personer i dessa fem stadsdelar. Rydskogen är ett viktigt och välbesökt natur- och rekreationsområde beläget i de västra delarna av centrala Linköping. En stadsnära skog som är viktig att bevara, utveckla och tillgängliggöra.

För att främja den fysiska aktiviteten bland kommunens medborgare behöver Linköpings kommun säkerställa att det finns anläggningar och ytor där det går att utöva de alltmer populära egenorganiserade idrottsaktiviteterna.

I Ryd Motionscentrum finns en stor variation av aktiviteter med två motionsspår, ett 5-kilometersspår och ett belyst 2,5 kilometersspår. Anläggningen erbjuder också ett utegym, lekpark, boulebana, fotbollsplaner, omklädningsrum, grillplats samt en 18-hålsbana för discgolf. Platsen nyttjas också för att umgås med vänner och familj eller för att ägna sig åt mer friluftsbaserade aktiviteter. Området nyttjas även av skol- och förskoleklasser och av föreningar som förlägger sina träningar och aktiviteter på platsen. Likaså nyttjas Ryd Motionscentrum av ideella föreningar som bedriver social verksamhet.

För att göra Ryd Motionscentrum mer attraktivt, tryggt och inbjudande föreslås ett antal åtgärder för att lyfta området så det blir en plats som skapar förutsättningar och möjligheter till olika typer av fysisk aktivitet, lek, motion och rekreation för flera olika målgrupper.

Det finns ett behov av att rusta upp och utveckla området, både upprustning/utbyte av utrustning men också en utvecklad utformning av området för att skapa en mötesplats som är mer tillgänglig och som upplevs både trygg och säker.

I en utredning som presenterades för kultur- och fritidsnämnden 2021 föreslås ett antal åtgärder för att lyfta området så det blir en plats som skapar förutsättningar och möjligheter till olika typer av fysisk aktivitet, lek, motion och rekreation för flera olika målgrupper. I utredningen föreslås bland annat följande utvecklingsområden:

- Ny servicebyggnad/omklädningsrum
- Nya lekmiljöer för yngre och äldre barn
- Upprustning och utveckling av motionsspåren
- Ny samlingsplats och torg
- Nytt tillgängligt utegym

Idéskiss på utformning av Ryd Motionscentrum

Utveckling av befintliga motionsspår

Flera av Linköpings motionsspår (både kommunala och föreningsdrivna) har en hög nyttjandegrad och fyller en viktig funktion för att främja motion, rörelse och fysisk aktivitet. Coronapandemin resulterade i att denna typ av anläggningar utomhus kom att nyttjas i ännu större utsträckning än tidigare. Att fler människor hittat ut är såklart positivt men detta har också medfört ett större slitage och större krav på anläggningarnas skick och tillgänglighet.

Flera av motionsspåren är i behov av upprustning och ett mer frekvent löpande underhåll. Det handlar främst om förbättringsåtgärder i form av markuppbyggnad, dräneringsåtgärder och påfyllning av fyllnadsmaterial. Nästan samtliga motionsspår med belysning är i behov av ny belysning då både master och armaturer är gamla och uttjänta. Nuvarande belysningar är inte miljövänliga och är dessutom väldigt energikrävande.

Trygghetsskapande åtgärder är också nödvändiga i flera av kommunens motionsspår. Det kan till exempel handla om tryggare start och målpunkter, röjning och gallring av växtlighet för att få bort skuggbildningar samt erbjuda sittplatser/bänkar utmed spåren.

Linköpings kommun behöver en utvecklingsplan för att möjliggöra trygga, tillgängliga, miljövänliga och energisnåla motionsspår.

Linköpings kommun planerar också ett nytt motionsspår i Ekängen som beräknas vara klart under 2023-2024.

Utveckling av Ryd Sportcenter

Linköpings kommun vill utveckla Ryd Sportcenter till en sammanhållen mötesplats för idrott och kultur i stadsdelen Ryd.

Den tidigare fotbollshallen (Wahlbeckshallen) har sedan 2021 försetts med ett sportgolv vilket resulterat i två fullstora planer för inomhusidrott. Den tredje ytan har tillfälligt anpassats för trupp gymnastik i väntan på att nya Vasahallen står färdig under våren 2024.

Som ersättning för konstgräsplanen i Wahlbeckshallen har Linköpings kommun uppfört en övertryckshall (Airdome) med en ny fullstor konstgräsplan som möjliggör en väderskyddad anläggning för fotboll.

Aktivitetshuset Hangaren planeras att utvecklas med fler aktivitetsytor, bland annat en ny klättervägg, vilket möjliggör för alternativa idrotters behov och Hangaren kan bli ett nav för utvecklingen av området.

För att ytterligare göra Ryd Sportcenter till en mötesplats med flera olika aktiviteter föreslås utemiljön utvecklas i form av ett aktivitetstorg mellan Wahlbeckshallen och Hangaren. Fler aktivitetsmiljöer inom området skapar inte bara mer rörelse och aktivitet utan gör också området tryggare.

Aktivitetstorget kan exempelvis innehålla ytor för basket, beachhandboll, skateboard, klättervägg och en utomhusscen. Området kommer också att förses med trygghetsskapande belysning. Området har också under 2022 fått en tydligare skyltning.

Knutpunkter för fysisk aktivitet

Som tidigare nämnts vill Linköpings kommun kunna erbjuda anläggningar i närområdet där människor bor. Närhet till anläggningar och aktivitetsytor spelar en nyckelroll för vår benägenhet att röra på oss.

Idag har den fysiska aktiviteten kopplat till friluftsliv vuxit sig starkare. Allt fler bedriver sin aktivitet i närhet till naturen och naturnära områden, exempelvis på och i anslutning till motionsspår och andra aktivitetsytor.

Promenad, gång, mountainbike och utegymsträning är aktiviteter som regelbundet förekommer hos allt fler. Den fysiska aktiviteten i naturnära områden främjar både rörelse och lek i alla åldrar oavsett kön, ambition och förutsättningar.

Forskning visar att fysisk aktivitet främjas om förutsättningar finns i människors närhet, att det på ett enkelt sätt går att förena arbete, familjeliv med en meningsfull och aktiv fritid. Utifrån ett jämställdhets- och inkluderandeperspektiv finns ett värde av att främja goda förutsättningar och förhållanden till hälsa och välbefinnande i varje individs närområde. Relativt små investeringar i nuvarande och nya anläggningar och aktivitetsytor kan resultera i stora hälsovinster.

Det finns många hållbarhetsvinster med ett aktivt friluftsliv i en kommun, då stadsnära natur bidrar med aktivitetsmiljöer som främjar folkhälsan. Att främja fysisk aktivitet utomhus ger en möjlighet för ökad fysisk aktivitet hos människor med lägre socioekonomisk standard, som inte har samma möjligheter att ta del av organiserad idrott och de som begränsas på grund av till exempel tidsbrist.

I Linköpings kommun finns ett flertal olika typer av aktivitetsmiljöer, några av dessa har bättre förutsättningar än andra. För att främja fysisk aktivitet i människors närområde behöver Linköpings kommun utreda förutsättningar för att utveckla befintliga miljöer/anläggningar samt utreda behovet av nya.

Genom utveckling och förbättring för såväl den organiserade som den egenorganiserade idrotten finns stora möjligheter till ökad inkludering och jämställdhet gällande fysisk aktivitet i människors närområde.

De olika aktivitetsmiljöerna kan utformas som olika *knutpunkter för fysisk aktivitet*. Hur dessa knutpunkter utformas beror dels på det geografiska läget och områdets möjliga utvecklingspotential.

Förslag på områden som kan utvecklas till att bli knutpunkter för rörelse och fysisk aktivitet:

Ljungsbro/Berg

Området runt Göta kanal i Ljungsbro och Berg är ett område med stor potential att utvecklas till en knutpunkt för fysisk aktivitet. Utmed befintlig gång- och cykelväg runt kanalen kan exempelvis ett aktivitetsstråk, likt "Stångårundan" med olika träningsstationer uppföras.

Ekholmen

I centrala Ekholmen finns redan idag ett antal olika idrottsanläggningar och aktivitetsparker med anläggningar för både organiserad och egenorganiserad idrott. I anslutning till fotbollsanläggningen Fredriksbergs IP och Ekholmen Fun Skate Park finns stor utvecklingspotential att göra området mer attraktivt och tillgängligt genom att skapa fler aktivitetsytor i form av exempelvis lekmiljöer, rörelsebanor, streetbasket etcetera. I anslutning till området kan också fler sociala ytor tillskapas med fler sittplatser, bord och grillmöjligheter.

Hjulsbro

Stadsdelen Hjulsbro har stora utvecklingsmöjligheter för att skapa bra miljöer för fysisk aktivitet. Närheten till Stångån möjliggör fina miljöer för motion och rekreation och även här kan ett uppmärkat aktivitetsstråk skapas och på flera platser utmed sträckan finns goda möjligheter att etablera andra typer av aktivitetsmiljöer som till exempel lek- och aktivitetspark och utegym.

Harvestad

Stadsdelen Harvestad i södra Linköping har under de senaste 10 åren varit föremål för en stor exploatering med framförallt villor och radhus. I området bor många barnfamiljer. De boende i Harvestad har nära till rekreationsområden i Ullstämmaskogen, Vidingsjöskogen och vidare ut mot Tinnerö. För att skapa möjligheter till lek, rörelse och fysisk aktivitet i närområdet skulle stadsdelen kunna utvecklas med fler aktivitetsytor som exempelvis utegym, aktivitetspark, streetbasket och rörelsebana/hinderbana.

Ullstämman

Boende i Ullstämman har direkt tillgång till fantastiska natur- och rekreationsområden i Ullstämmaskogen, Vidingsjöskogen och vidare ut i Tinnerö eklandskap. I direkt anslutning till Ullstämmaskogen och Tinnerbäcken finns ett område med bland annat fina promenadvägar, lekplatser och mindre fotbollsplaner för spontanaktiviteter. I detta område finns även ett utegym och en mindre pulkabacke. Miljön runt utegymmet skulle kunna utvecklas med en kompletterande aktivitetsmiljö för lek, rörelse och motorik i form av till exempel en rörelse- och motorikbana. Området skulle även kunna förses med bänkar, bord och grillplats. För att skapa en tryggare miljö behöver också området förses med belysning. Detta skulle innebära en aktivitetsmiljö som attraherar människor i olika åldrar.

Vallastaden

Vallastaden i Linköping ska växa österut. Utformningen av Vallastaden startade som ett bo- och samhällsbyggnadsexpo 2017 och resulterade i en snabb och experimentell utbyggnad med bland annat cirka 1000 bostäder. Vallastaden är idag en levande stadsdel i Linköping med en speciell identitet. Stadsdelen ska fortsätta växa österut mot Vallaskogen.

I dialoger med de boende i Vallastaden i samband med framtagandet av ett idéprogram för östra Vallastaden har det framkommit önskemål om fler lek- och idrottsytor samt fler gröna korridorer och parkrum. Idéprogrammet innehåller breda gröna stråk som genomkorsar området. Dessa stråk skapar bra möjligheter att utvecklas med till exempel motionsslingor för löpning och promenader, olika typer av stationer för rörelse och fysisk aktivitet och utegym. Motionsspåret/aktivitetsstråket förläggs lämpligen utmed Smedstadbäcken som enligt idéprogrammet ska breddas och rinna genom området och vidare ut mot Tinnerö.

Linköpings kommun har fått flera önskemål om ett utegym i anslutning till Vallastaden och kultur- och fritidsförvaltningen ser området och läget som positivt för etablering av ett utegym. Ett utegym i Östra Valla skulle kunna placeras i anslutning till aktivitetsstråket utmed Smedstadbäcken eller i närheten av Vallaskogens befintliga löpar- och promenadspår.

Lambohov

Lambohov har idag ett välbesökt motionsspår och en aktivitetspark som möjliggör för egenorganiserade aktiviteter. Området kan utvecklas ytterligare med till exempel ett utegym samt sociala ytor i form av bänkar, bord och grill.

Sturefors

Sturefors i södra Linköping erbjuder bra möjligheter till fysisk aktivitet i både organiserad och egenorganiserad form med bland annat fotbollsplaner, beachvolleybollplan, badplats och en ny fullstor idrottshall. Området skulle kunna utvecklas med ett utegym samt en rörelsefrämjande aktivitetsmiljö i form av exempelvis en rörelse och motorikbana.

Innerstaden

Trädgårdsföreningen är en central mötesplats som erbjuder en mängd olika aktiviteter som lockar många människor i olika åldrar. Ett sätt att utveckla parken ytterligare är att anlägga ett utegym i området då det idag saknas ett utegym i centrala Linköping.

Stångebrofältet

Stångebrofältet är idag Linköpings största nod för idrott men anläggningar för en mängd olika idrotter. Stångebro kommer inom en framtid att vara föremål för en omfattande exploatering och förändring. Ett troligt scenario är att stora delar av grönyrtorna kommer att tas i anspråk till förmån för bostäder och kommersiella lokaler. Utvecklingsidé på omlokalisering av dessa anläggningar presenteras i kapitel 5. När området exploateras är det viktigt att det skapas ytor och förutsättningar för stadsnära aktivitetsmiljöer. Området i direkt anslutning till Stångån har stor potential att bli ett tillgängligt och centralt stråk för fysisk aktivitet med olika aktivitetsytor som till exempel utegym, lek- och rörelseparker och öppna gröna ytor för lek, rörelse, fysisk aktivitet och rekreation.

I flera av förslagen avseende etablering av knutpunkter för fysisk aktivitet föreslås anläggande av utegym.

Upprättande av utegym har kommit att bli en allt vanligare respons från kommuner för att bemöta det ökade intresset av att röra sig i egenorganiserad form utomhus. Ett viktigt utvecklingsområde när det gäller utegym handlar om dess tillgänglighet och användarvänlighet.

Det finns tydliga indikationer på att utegymmen, liksom spontanidrottsplatser, nyttjas mer av män och pojkar än av kvinnor och flickor. Potentiella förklaringar till detta ligger dels i hur utegymmen utformats rent fysiskt, där redskapen i sig kan uppfattas som att de formats utifrån mäns förutsättningar och preferenser. Det går emellertid att anpassa utegymmen så att de blir tillgängliga för fler, bland annat genom att ha tydliga instruktioner som möjliggör för utövarna att variera användandet av redskapen utifrån egen nivå.

Detta skulle kunna innebära att individer från olika åldersgrupper liksom personer med funktionsnedsättning enklare skulle kunna nyttja redskapen.

Utegymmen ska utformas så att det tilltalar och möjliggör träning för många olika målgrupper och anläggningarna ska vara tillgänglighetsanpassade och vara väl belysta. Alla övningsredskap bör, som komplement till skyltar, förses med QR-koder som möjliggör instruktionsfilmer via mobiltelefon.

Vid anläggandet av utegym bör också platsen utformas så att det tilltalar fler målgrupper, exempelvis barnfamiljer. Därför bör det i anslutning till utegymmen även finnas kompletterande aktivitetsmiljöer som exempelvis rörelse- och motorikbanor. Det bör också i direkt anslutning finnas sociala ytor i form av bänkar, bord och grillmöjligheter.

7. Specialanläggningar

Sid. 57-68

Flera idrotter kräver anläggningar som är specifikt anpassade för just deras verksamhet och som i de flesta fall har svårt att dela anläggningar med andra idrotter eller föreningar.

7.1 Nuläge

Ridsport

Linköpings kommun har fem föreningar med ridskoleverksamhet som får kommunalt stöd. Det är Linköpings Fältrittklubb, Valla Ponnyklubb, Rappestads Ridklubb, Heda ridklubb och Eda Ridsällskap. Utöver dessa finns 6 ridklubbar som har kommunalt stöd; Hjulsbro ryttaförening, Skonberga Ridklubb, Föreningen Stall Ullstämman Norrgård, Åkerbo Rid- och Körsällskap samt två islandshästföreningar; Gerstorp Ryttarsällskap och Kulltorp Katla Ryttaförening.

Linköping har två kommunalt ägda ridsportsanläggningar, Vallastallet och Smedstad Ridsportcenter.

Smedstad Ridsportcenter möjliggör unika förutsättningar för att stödja och utveckla ridsporten för barn, ungdomar och vuxna – för bredd och elit.

Anläggningen består av två ridhus, tre utebanor, 60 boxar samt 10 sjuk/gästboxar. Det finns också konferenslokaler och café/restaurang med plats för cirka 70 personer.

Padel

Padelsporten har ökat dramatiskt under de senaste åren även om intresset har mattats av det senaste året. I Linköping finns 12 anläggningar och totalt 79 planer.

Tennis

I Linköping finns fyra föreningar som bedriver tennis– Linköpings Tennisklubb, TK Saab, Ljungsbro Tennisklubb och Sturefors Nya Tennisklubb. Kommunens största anläggning för racketsporter är Linköping Sportcenter som bedrivs i privat regi.

Anläggningen erbjuder förutom banor för tennis även banor för badminton, squash och bordtennis. Med anledning av förändrade förutsättningar har både badmintonverksamheten och tennisverksamheten tvingats flytta från anläggningen.

TK Saab bedriver sin verksamhet vid Saabområdet i Hackefors. Ljungsbro Tennisklubb bedriver sin verksamhet i tennishallen i Ljungsbro.

Squash

Linköping Squashklubb bedriver sin verksamhet i Linköping Squashcenter som är en privat anläggning med bland annat squashbanor och gym. Det finns även squashbanor i Linköping Sportcenter.

Pingis/bordtennis

Linköpings Pingisklubb bedriver sin verksamhet i en lokal på Saabområdet i Linköping. Nuvarande lokaler är undermåliga och saknar helt tillgänglighetsanpassning. Ljungsbro Bordtennisklubb bedriver sin verksamhet i Cloettahallen i Ljungsbro.

Kampsport

I Linköping finns flertalet föreningar som bedriver kampsport. Kampsporten ökar i antalet medlemmar och framförallt Taekwondo.

Kampsporten är utspridd och bedriver verksamhet på flera platser i Linköping i både privata och kommunala lokaler.

Friidrott

Linköpings friidrott är lokaliserad på universitetsområdet Campus Valla och bedriver verksamhet i friidrottshallen och friidrottsarenan som ligger i direkt anslutning till varandra.

Fäktning

Linköpings Fäktklubb bedriver sin verksamhet i en lokal på Furirgatan i Linköping. Lokalen har tidigare varit en gymnastiksal och består av fem hellängdspister med elektrisk stötmarkering. I lokalen finns också omklädningsrum samt kök.

Boule

I Linköping finns det flertalet banor för boule utomhus. Det finns också en inomhusanläggning som är lokaliserad i en gammal nedlagd militär förrådsbyggnad vid Garnisonen där föreningen Lejonkulan Petanque Linköping huserar. Föreningen har ett hyresavtal (rivningskontrakt) med kommunen och har ett stort behov av bättre och mer verksamhetsanpassade lokaler.

Bowling

Bowling bedrivs på flera olika platser i Linköping, oftast i privat och kommersiell regi. I Linköping Sporthall bedriver fyra olika föreningar bowling i föreningsform.

Skate, Inlines, BMX

Hangaren Hot Sport Center är kommunens inomhusanläggning för skate, inlines, kickbike, BMX och trampolin. Utöver Hangaren finns också Fun Skate park i Ekholmen som är en av Sveriges största skateparker utomhus. Denna ansvaras och hanteras av samhällsbyggnadsnämnden och genomgick en större utveckling/renovering under 2021.

Det finns även flera mindre anläggningar för denna typ av aktiviteter, bland annat i Ljungsbro.

Klättring

Linköpings Klätterklubb huserar i Hangaren Hot Sport Center och har i dag cirka 700 kvm väggyta för de olika disciplinerna. Anläggningen drivs och sköts helt ideellt av föreningen.

Hundsport

Linköpings Hundungdom bedriver sin verksamhet i Åsmestad. Anläggningen består av en träningshall på 18x40 meter med konstgräs samt tre utomhusbanor.

Styrkelyftning/tyngdlyftning

Linköpings Atletklubb bedriver sin verksamhet i Stångebrotshallen.

Brottning

IFK Linköpings Brottningssklubb bedriver sin verksamhet i brottningslokalen i Stångebrotshallen.

Skytte

Linköpings Skytteförening är en förening med tre sektioner – gevär, pistol och bågskytte. Föreningen bedriver sin verksamhet på en anläggning i Malmen med tre olika skjuthallar. Föreningen bedriver också verksamhet på Trädgårdstorp som är en relativt ny skjutplats inomhus för luftpistol, bågskytte och krutskytte.

A1 Skytteförening bedriver banskytte och fältskytte på Linköpings Skyttecentrum som är beläget öster om stadsdelen Djurgården.

Boxning

Linköpings Boxningssklubb bedriver sin verksamhet i Linköping Sporthall.

Tempererade bad

I Linköping finns sex tempererade bad – Valkebobadet, Ljungsbro Simhall (kommunalt), Linköping Simhall (kommunalt), Tinnerbäcksbadet (kommunalt), Himnabadet och Glyttingebadet. Organiserad föreningsverksamhet bedrivs endast i Linköping Simhall, Ljungsbro Simhall och Tinnerbäcksbadet. Sommartid används dock de andra anläggningarna för simskoleverksamhet som hanteras av föreningar.

Linköpings Allmänna Simsällskap (LASS) är den största simföreningen i Linköping och bedriver verksamhet i Linköpings simhall, Ljungsbro simhall och i utebadet Tinnis.

I Linköping simhall och Ljungsbro simhall bedriver också Linköpings Simidrottsförening, Linköping Sportdykarklubb, Linköpings Kanotklubb och Noc Out verksamhet.

Utöver detta bedriver också nämndens driftentreprenör Medley AB verksamhet i simhallarna, främst simskoleverksamhet. Även simhopp, vattenrugby och vattenpolo bedrivs i simhallarna.

7.2 Utvecklingsidé

7.2.1 Gymnastik – för en mer jämställd idrott

Jämställdhet handlar om att alla, oavsett kön, ska ha samma möjligheter och rättigheter att forma samhället och sina egna liv och förutsätter en jämn fördelning av makt och inflytande. Inom idrottsrörelsen ska alla ha rätt att vara med som utövare och kön ska inte utgöra någon begränsning.

År 2022 var det totalt 1529 medlemmar i Linköpings fem olika gymnastikföreningar. Tittar vi på könsfördelningen bland medlemmarna är cirka 80 procent flickor och 20 procent pojkar. Gymnastik är alltså en idrott som attraherar flickor i väldigt stor utsträckning. Att skapa goda

förutsättningar för gymnastiken är således en satsning på flickors idrottande och en mer jämställd idrott – helt i linje med kommunens idrottspolitiska program *Aktiv hela livet*.

Svensk Gymnastik är en omfattande och mångfacetterad rörelse som rymmer allt från den grundläggande barngymnastiken till seniorernas rörelseglädje. Gymnastiken är en av få idrotter som har varit med från de moderna olympiska spelens start 1896. För många är gymnastiken den första kontakten med idrotten genom mötet med barngymnastiken. Vissa hittar sitt uttryck inom andra idrotter, men många stannar kvar och det återspeglar sig i gymnastikens vision om rörelse hela livet. Genom livet ska ledare och aktiva kunna hitta just sin form av gymnastik. Idag finns det flera olika tävlingsdiscipliner och en bred palett av verksamheter inom gruppträning, träning- och uppvisningsgymnastik att engagera sig inom.

Svenska Gymnastikförbundet är en ideell organisation som bildades 1904 och är en av 71 specialidrottsförbund som bildar Riksidrottsförbundet. Medlemmar i Gymnastikförbundet är alla 1 100 gymnastikföreningar, som är de som genomför den praktiska gymnastikverksamheten.

Gymnastikförbundet är en av Sveriges största idrottsorganisationer med 240 000 aktiva medlemmar i cirka 1 100 föreningar över hela landet.

Inom gymnastiken finns flera olika grenar/verksamheter:

- Aerobic gymnastic
- Barngymnastik
- Gruppträning
- Hopprep
- Kvinnlig artistisk gymnastik
- Manlig artistisk gymnastik
- Paragymnastik
- Parkour och tricking
- Rytmask gymnastik
- Trampolin och DMT
- Truppgymnastik
- Tumbling
- Uppvisningsgymnastik

Under de senaste tio åren har framförallt individuella idrotter, med en majoritet av flickor, ökat mest. Gymnastik är en av de idrotter som nationellt ökat allra mest med hela 68 procent.

I Linköping finns fem föreningar som har gymnastik som sin huvudsakliga verksamhet. Utöver gymnastikföreningarna finns det också föreningar som har sektioner med gymnastikverksamhet, till exempel Lingham SK.

År 2022 var det i ålderskategorin 7-25 år 1 529 medlemmar i de fem olika gymnastikföreningarna. Tillsammans stod dessa medlemmar för 37 941 aktivitetstillfällen under Coronaåret 2021. År 2019 var det cirka 4 000 fler aktivitetstillfällen.

Förening	Medlemmar (7-25 år) 2022
Nikegymnasterna	951
Ljungsbro GF	139
Linköpings GS	319
Vist Gymmix (Sturefors)	63
Vikingstad GF	57

De fem gymnastikföreningarna bedriver verksamhet i ett 30-tal olika kommunala idrottshallar och i flera olika delar av Linköping. Den största gymnastikföreningen i Linköping är Nikegymnasterna. Föreningen har en egen anläggning (T1-hallen) som är Östergötlands enda gymnastikhall med skumgrop. I hallen finns också ett voltgolv samt redskap för artistisk gymnastik, till exempel bom, barr, räck och ringar.

T1-hallen uppfyller inte måttkraven för varken artistisk gymnastik eller trupp gymnastik. Hallen är till viss del anpassad för artistisk gymnastik, men bland annat är ansatsen till hoppet för kort och det går inte att åtgärda på grund av bärande väggkonstruktion. För trupp gymnastik är hallen inte anpassad överhuvudtaget utan är en nödlösning för föreningen för att kunna träna trupp gymnastik då det inte har funnits någon anpassad anläggning i Linköping. För att kunna träna trupp gymnastik med rätt förutsättningar har föreningen tvingats boka tider i Klämmetorpshallen i Mantorp. Under 2022 inreddes dock en av hallarna i Wahlbeckshallen för trupp gymnastik i väntan p en permanent lösning.

En stor del av barnverksamheten bedrivs i mindre skolidrottshallar. Flera gymnastikföreningar upplever att det i flera hallar är problematiskt att få tillgång till handredskap i form av mattor, plintar, bockar osv. Föreningarna signalerar också att den fasta utrustningen är undermålig i flera av de mindre idrottshallarna.

Både Nikegymnasterna och Ljungsbro GF har tagit bort sina kösystem då det inte var administrativt hållbart. Nikegymnasterna hade vid ett tillfälle över 600 personer i kö. Istället släpper de platser för nya medlemmar ett specifikt datum en gång per termin och då är det först till kvarn som gäller men det är fler intresserade än vad det finns plats för. Den stora anledningen är att det inte finns tillräckligt med anpassade lokaler för gymnastikens verksamhet. Att flera medlemmar väljer att sluta när de blir lite äldre kan också kopplas till den ansträngda anläggningssituationen.

7.2.2 Utvecklingsidé på kort och lång sikt

I Linköping kommuns anläggningsstrategi från 2018 finns en utvecklingsidé om en omvandling av kommunens fotbollshall (Wahlbeckshallen) till en anläggning för inomhusidrott. Denna utvecklingsidé förverkligades i september 2021 vilket innebär att konstgräsmattan är borttagen och istället har anläggningen ett sportgolv som innebär två fullstora planer samt en något mindre yta som idag inte är linjerad eller bokningsbar.

Då nya Vasahallen, där en av hallarna ska anpassas för gymnastik är försenad och inte klar förrän våren 2024 har denna yta under hösten 2022 möblerats med gymnastikutrustning. Utrustningen flyttas sedan till nya Vasahallen när den tas i drift.

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2018 att ge kultur och fritidsnämnden tillstånd att beställa uppförande av nya Vasahallen i anslutning till Berzeliuskolan i Linköping. Ett efterlängtat beslut för kommunens idrottsföreningar och de centrala skolorna i Linköping.

Nya Vasahallen kommer innehålla två fullstora idrottshallar varav en av hallarna ska anpassas särskilt för gymnastik (trupp gymnastik) med bland annat följande funktioner:

- 2 stycken upphissbara tumblinggolv
- 2 stycken nedsänkta trampoliner
- 3 stycken trampolinupphängda hoppgrupsmadrasser
- 1 höj- och sänkbar hoppgrupsmadrass
- 1 nedsänkt trampolintrack
- Läktare för cirka 150 personer
- Förråd

Byggstarten av nya Vasahallen var planerad till hösten 2018 med inflyttning hösten 2020. I väntan på bygglovsbesked påbörjades markförberedande arbeten. Bygglov överklagades till både förvaltningsrätten, mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen. De första två instanserna gav Linköpings kommun rätt men i september 2021 beslutade mark- och miljööverdomstolen att avslå Linköping kommuns ansökan om bygglov.

I januari 2022 ansökte Linköpings kommun om ett nytt bygglov som vann laga kraft i mars 2022. I augusti 2022 fortsatte entreprenaden och anläggningen planeras att vara klar för inflyttning våren 2024.

De båda hallarna kommer att utformas så att de är anpassade för både föreningsidrott och skolidrott. De kommunala skolorna i centrala Linköping har ett stort behov av idrottsytor. Den idrottshall som kommer anpassas för gymnastik kommer således att ha viss linjering för att möjliggöra skolors verksamhet men också kunna användas för cuper/turneringar för övriga idrotter. Hallen kommer dock i första hand att prioriteras för gymnastikverksamhet.

På längre sikt ser Linköpings kommun ett behov av att erbjuda gymnastiken en samlad anläggning som är anpassad för gymnastikens olika discipliner och behov. En anläggning bara för gymnastik som bland annat möjliggör att utrustning kan stå framme hela tiden.

Några generella krav som måste uppfyllas i en sådan anläggning är:

- Takhöjden är av stor betydelse, speciellt när det handlar om trampolin och rytmisk gymnastik. För tävling i dessa två discipliner är säkerhetshöjden minst 10 meter. Inga nedhängande lampor, vajar, ringar, bomsystem eller likande bör finnas i taket. För övriga discipliner gäller minst 10 meter.
- Musik och ljudanläggning ska finnas och vara lättillgänglig. Ljudet ska kunna spridas på ett balanserat sätt.
- Belysningen ska inte vara riktad så att den bländar de aktiva. Ljusstyrkan ska gå att reglera.
- Det ska vara en dragfri luftväxling med en temperatur på cirka 20 grader.
- Ett stort antal redskapsrum är en viktig förutsättning. Verksamheten ställer krav på både fastmonterad utrustning som exempelvis ribbstolar, bomsystem, linor, ringar samt flyttbar utrustning. Det är viktigt med stora redskapsrum och dessa ska finnas i direkt anslutning till aktivitetsytorna. Viktigt för gymnastikföreningarna är också att anläggningen endast används för gymnastikverksamhet och att stora delar av utrustningen hela tiden kan stå framme i hallen/hallarna.

7.3 Racketsporter – utvecklingsidé

Linköpings kommun äger fastigheten Palatset 2 som är lokaliserad på Stångebro. I en del av fastigheten, som idag bedrivs av en privat aktör, finns förutsättningar att utveckla ett samlat racketcenter för Linköpings racketsporter.

Anläggningen är på cirka 10 000 kvadratmeter och innehåller bland annat:

- 9 padelbanor (varav 2 utomhus)
- 8 badmintonbanor
- 6 tennisbanor (varav 2 utomhus)
- 2 squashbanor
- 2 pingisbord

Utöver detta inryms också bland annat ett gym, café/shop samt en idrottshall där det bland annat bedrivs innebandy, futsal och skolidrott.

Anläggningen har under de senaste åren varit föremål för förändringar då bland annat delar av den gamla badmintonhallen anpassats för skolidrott med ny utrustning och linjering. Denna förändring beställdes av barn- och ungdomsnämnden för att få tillgång till idrottshall för främst Arenaskolans elever.

Ursprungligen fanns det 6 tennisbanor inomhus och 3 banor utomhus. I samband med att padelbanor blev allt mer efterfrågat valde entreprenören att ta bort två tennisbanor inomhus och två banor utomhus till förmån för padelbanor. För att ytterligare tillgodose den stora efterfrågan av padelbanor beställde entreprenören under hösten 2021 en utbyggnad av anläggningen som resulterade i ytterligare tre padelbanor.

Anläggningens förändringar till förmån för skolidrott, bollsporter och padelverksamhet har fått konsekvenser för föreningslivet, framförallt för föreningarna som bedriver tennis och badminton. En ökad kostnadsbild har resulterat i att både badmintonföreningen BMK Göta och Linköpings Tennisklubb har flyttat sin verksamhet till andra anläggningar som i grunden inte är anpassade för racketsport.

Linköpings kommun vill skapa ett väl fungerande racketcenter i Linköping och har påbörjat ett arbete med att ta fram en idé kring hur denna anläggning skulle kunna utformas för att på bästa sätt skapa förutsättningar för Linköpings racketsporter.

Tennis

Linköpings Tennisklubb har 340 medlemmar (2022) varav 195 bidragsberättigade medlemmar. Tennissporten i Sverige har under de senaste åren tappat medlemmar och samma utveckling ser vi även i Linköping. Linköpings Tennisklubb har signalerat att de är i behov av fyra banor för att kunna bedriva sin verksamhet. Detta förutsätter att föreningen har ensamrätt på dessa fyra banor.

Badminton

Badmintonföreningen BMK Göta har 207 medlemmar (2022), varav 158 bidragsberättigade medlemmar. Förändrade förutsättningar och högre kostnader (bokningsavgifter) i Linköpings Sportcenter har resulterat i att föreningen flyttat all sin verksamhet till Collegium. Collegium drivs av Korpen Linköping som sagt upp hyresavtalet och kommer att lämna anläggningen under hösten 2022. Detta innebär att BMK Göta inte har någon anläggning för deras verksamhet från och med hösten 2022.

Kultur- och fritidsförvaltningen vill skapa bra förutsättningar för badminton i Linköping Racketcenter och föreslår att, vid en eventuell kommunal drift, återställa fyra badmintonbanor i ett framtida racketcenter.

Squash

Linköpings Squashklubb har 126 medlemmar (2022), varav 55 bidragsberättigade medlemmar. Linköpings Squashklubb bedriver idag sin verksamhet i Linköpings Squashcenter som drivs av en privat aktör. Detta innebär att det blir dyrt för föreningen att boka tider samtidigt som deras verksamhet konkurrerar med kommersiell squashverksamhet.

Ett framtida racketcenter kan, vid en eventuell kommunal drift, utökas med ytterligare squashbanor.

Bordtennis/pingis

Linköpings Pingisklubb har 336 medlemmar (2022), varav 199 bidragsberättigade medlemmar. Föreningen bedriver sin verksamhet i en lokal i anslutning till Saab. Anläggningen är gammal, sliten och inte ändamålsenlig eller tillgänglig. Själva idrottsverksamheten bedrivs på två olika våningsplan och ytan i källaren har flera pelare som är i vägen och anläggningen har alldeles för låg takhöjd. Föreningen har totalt 12 pingisbord.

Föreningen får årligen in över 100 intresseförfrågningar men måste, med anledning av deras anläggningssituation, tacka nej till många barn och ungdomar som vill börja spela.

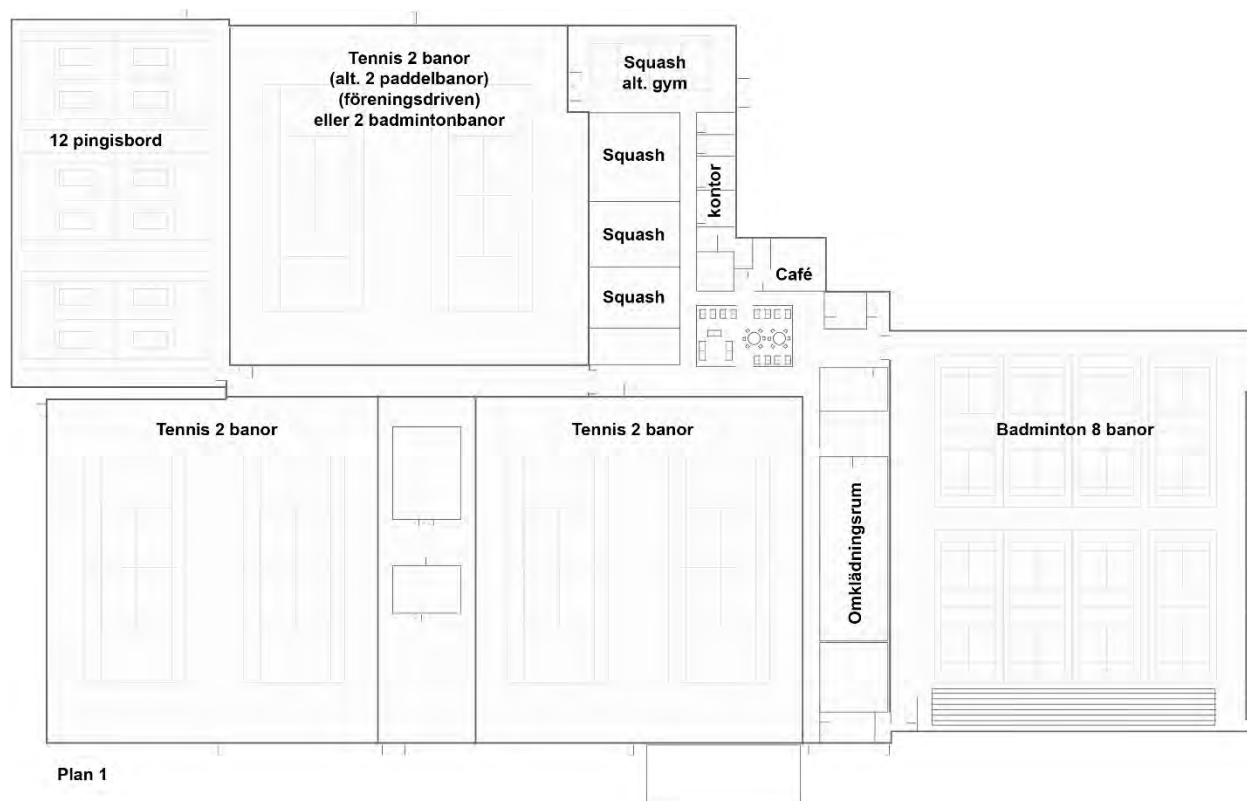
Föreningen vill kunna bedriva verksamhet i en fullstor idrottshall med möjlighet till spel på cirka 12-16 pingisbord och en takhöjd på minst fem meter.

Padel

Padel bedrivs än så länge mest i kommersiella former. I ett framtida racketcenter skulle padelbanor kunna erbjudas för att möjliggöra padel för ungdomsverksamhet i föreningsdriven regi

Anläggningen inom fastigheten Palatset 2 har alla förutsättningar att, med vissa anpassningar, kunna bli en verksamhetsanpassad och väl fungerande anläggning för samtliga racketsporter som finns i Linköping.

Förslag på hur anläggningen kan utformas för att skapa bra förutsättningar för Linköpings racketsporter:

7.4 Övriga idrotter – utvecklingsidé

Nedan beskrivs förslag på mindre utvecklingsinsatser för några av de idrotter som bedriver verksamhet i specialanpassade anläggningar.

Kampsport

I Linköping bedrivs en omfattande kampsportverksamhet i flera olika föreningar och sektioner. De olika kampsporterna är lokaliserade på flera olika geografiska platser i Linköping. Flera av kampsporterna bedrivs i, av Linköpings kommun, prioriterade områden. Föreningarna ser det nödvändigt att kunna bedriva verksamhet i dessa områden då närheten är avgörande för flera av de aktiva medlemmarna. Flera föreningar har till Linköpings kommun signalerat ett behov av att både rusta upp och renovera befintliga lokaler samt göra investeringar i form av utrustning och material.

Fäktning

Nuvarande lokal fungerar bra för föreningen men upplever det som problematiskt med den verksamhet som bedrivs dagtid i intilliggande lokaler. För att få en långsiktig lösning för Linköpings Fäktklubb finns det anledning att se över möjligheten till en ny lokal för föreningen.

Boule

Utvecklingsplanen föreslår att en ny boulehall bör anläggas i Linköping inom den kommande 5-10 årsperioden.

Klättring

Både Linköpings Frisksportklubb som driver allaktivitetshuset Hangaren samt Linköpings klätterklubb ser behov av att utveckla verksamheten i Hangaren. Framförallt finns behov av fler väggar för klättring men också utökad lokalkapacitet för den verksamhet som Linköpings Frisksportklubb bedriver.

Tyngdlyftning/styrkelyftning

Föreningen blev för några år sedan tvungna att lämna sin ursprungliga lokal till förmån för andra föreningar och har nu en lokal som är alldeles för liten för deras verksamhet. Föreningen behöver en bättre och större lokal för att kunna utvecklas. Linköpings kommun utreder möjligheten att flytta denna verksamhet till gymmet i Linköpings Sporthall.

Tempererade bad

Våren 2023 står den nya simhallen klar. Den nya simhallen kommer att bli dubbelt så stor som nuvarande simhall. Simhallen kommer innehålla faciliteter och aktiviteter som kan tilltala många besökares behov och önskemål. I entréplanet finns en 50-meters simbassäng, med tävlingsmåt och åskådarläktare. Halva bassängen kan täckas, vilket ger plats för en tillfällig läktare vid exempelvis vattenpolomatcher.

Upplevelsebadet har tre vattenrutschbanor, två större där man stiger av i våningen under för att minska ljudnivån. Det finns även en vågbassäng, strömkanal, bubbelpooler och

massagebänkar. På samma plan finns även en hoppbassäng med hopp från 1, 3 och 5 meter. Denna bassäng kan även användas för undervattensrugby. Det finns ytterligare två bassänger, båda med höj- och sänkbar botten, för undervisning och träning.

En våning upp blir det ett gym på cirka 1 000 kvadratmeter med plats för gruppträning, spinning och enskild träning med redskap. På taket byggs en relaxavdelning med flera olika bastuteman, konferenslokal, servering och en stor utomhusterrass.

När det gäller de tre föreningsdrivna utomhusanläggningarna Glyttingebadet, Valkebobadet och Himnabadet finns det behov av olika typer av upprustnings- och underhållsåtgärder. Föreningarna har under de senaste åren beviljats investeringsbidrag från Linköpings kommun men det finns fortsatta behov att utveckla anläggningarna som har många besökare sommartid.

Utvecklingen av Tinnis planeras att ske i två olika etapper där etapp 1 innebär en idé om att komplettera befintlig utomhusbassäng med en undervisningsbassäng och ett bad anpassat för barn.

Ridsport

Smedstad Ridsportcenter har nu varit i drift i fem år och verksamheten ser stor potential att utveckla verksamheten och anläggningen ytterligare för att skapa ännu bättre förutsättningar för ridsporten. Följande utvecklingsidéer finns:

- Ombyggnad i befintligt ponnystall från boxar till skötselstall
- Ligghallar ute
- Foderplatser ute
- Hårdgjorda ytor
- Väldränerad mark krävs i samtliga hagar
- Större belyst parkeringsyta
- Belyst ridslina
- Belysning till befintliga ridbanor
- Nytt ridhus 1-2 maneger
- Stall med 30 boxar för tillfällig uppställning/uthyrning, alternativt permanent ridskolestall i framtiden om hagemöjligheter skapas i närheten.
- Våning 2 med övernattningsmöjligheter, omklädningsrum, kontor, domartorn
- Foderförvaring och driftsgarage
- Gångbro binder samman med befintligt ridhus för besökare
- Ny väg för tunga transporter

Utvecklingsplanen föreslår att denna utveckling presenteras i en mer omfattande utredning som också innefattar utvecklingsmöjligheter för ridsporten i allmänhet.

8. Uppföljning

Utvecklingsplanen för idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer ska ses som ett verktyg och en utgångspunkt för planering och prioritering vid byggnation av idrottsanläggningar och aktivitetsmiljöer i Linköping. Flera av utvecklingsidéerna är mer långsiktiga vilket innebär att planeringsförutsättningar, prioriteringar och nya behov kommer att uppstå vilket innebär att utvecklingsplanen är ett levande dokument som kommer vara föremål för både revideringar, uppdateringar och omformuleringar. Utvecklingsplanen kommer årligen att vara föremål för uppföljning och aktualitetsprövning.

9. Källor och tips för vidare läsning

[Strategisk plan för idrottsrörelsen](#)

[Statens stöd till idrotten - uppföljning 2021](#)

[Folkhälsomyndighetens riktlinjer för fysisk aktivitet och stillasittande](#)

[Varför frågar ni inte bara barn? \(BRIS-rapport\)](#)

[Riksidrottsförbundet Riktlinjer för barn och ungdomsidrott](#)

[Riksidrottsförbundet Idrotten i siffror](#)

[Idrottsanläggningar - idag och imorgon? Centrum för idrottsforskning](#)

[All rörelse räknas - fem förslag för att långsiktigt främja fysisk aktivitet](#)

[Rörelserik stadsutveckling - finns det plats för idrott och aktivitet när tätorten blir tätare?](#)

[Riksidrottsförbundet Idrottens samhällsnytta](#)

[Riksidrottsförbundet - Rörelsefaktor](#)

[Boverket Miljöer för idrott och fritid](#)

[Aktiv hela livet - idrottspolitiskt program för Linköpings kommun](#)

[Aktiv på egen hand - Den egenorganiserade idrottens förutsättningar och utmaningar i Linköpings kommun](#)

[På plats - en jämställdhetsanalys av den egenorganiserade idrotten och dess anläggningar](#)

[ISPAH 8 investeringar för fysisk aktivitet](#)